

大宝积经隋伽长者会

曹魏天竺三藏康僧铠译

南無本師釋迦牟尼佛

说 明

本简体注音版《大宝积经隋伽长者会》电子书，根据《乾隆大藏经》大乘宝积经，第 0020 部，曹魏天竺三藏康僧铠译《大宝积经》卷第八十二“隋伽长者会第十九”原藏影印本校正注音，注音及句读仅供参考。

本电子书是免费结缘品。特此说明。

仁慧草堂

二〇一八年五月

●起诵仪

xiāngzàn

香赞

(一遍)

lú xiāngzhà ruò fǎ jiè méngxūn zhū fó hǎi huì xī yáowén suí chù jié
炉香乍爇.法界蒙薰.诸佛海会悉遥闻.随处结

xiángyún chéng yì fāng yīn zhū fó xiànuánshēn
祥云.诚意方殷.诸佛现全身.

ná mó xiāng yún gài pú sà mó hē sà
南无香云盖菩萨摩诃萨 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南无本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

kāi jīng jì

开经偈

(一遍)

wúshàngshēnshēnwēimiào fǎ bǎiqiānwàn jié nánzāo yù
无上甚深微妙法 百千万劫难遭遇

wǒ jīn jiàn wén dé shòu chí yuàn jiě rú lái zhēn shí yì
我今见闻得受持 愿解如来真实义

dà bǎo jī jīng juàn dì bā shí èr
大宝积经卷第八十二

cáo wèi tiān zhú sān zàng kāng sēng kāi yì
曹魏天竺三藏康僧铠译¹

yù qié zhǎng zhě huì dì shí jiǔ
郁伽长者会第十九

rú shì wǒ wén
如是我闻：

yī shí fó zài shè wèi guó qí tuó lín zhōng jǐ gū qióng jīng shè
一时，佛在舍卫国。祇陀林中。给孤穷精舍，
yǔ dà bǐ qiū sēng qiān èr bǎi wǔ shí rén jù pú sà wǔ qiān rén mí lè
与大比丘僧千二百五十人俱，菩萨五千人，弥勒
pú sà wén shū shī lì pú sà duàn zhèng dào pú sà guān shì yīn pú
菩萨、文殊师利菩萨、断正道菩萨、观世音菩
sà dé dà shì pú sà rú shì děng ér wéi shàng shǒu
萨、得大势菩萨、如是等而为上首。

ěr shí shì zūn yǔ yú wú liàng bǎi qiān dà zhòng gōng jìng wéi rào
尔时，世尊与于无量百千大众恭敬围绕，
ér yǎn shuō fǎ
而演说法。

ěr shí yù qié zhǎng zhě yǔ wǔ bǎi juàn shǔ chū shè wèi dà chéng
尔时，郁伽长者与五百眷属出舍卫大城，
yì qí tuó lín jǐ gū qióng jīng shè dào yǐ dǐng lǐ fó zú² rào sān zā
诣祇陀林给孤穷精舍。到已顶礼佛足²，绕三匝
yǐ què zhù yī miàn³
已，却住³一面。

ěr shí fù yǒu ài jìng zhǎng zhě⁴ míng chēng zhǎng zhě shàn
尔时，复有爱敬长者⁴、名称长者、善
yǔ zhǎng zhě yē shē dá duō zhǎng zhě shàn cái zhǎng zhě ài xíng zhǎng
与长者、耶奢达多长者、善财长者、爱行长

¹ 大正藏：曹魏三藏法师康僧铠译

² 大正藏：到已礼佛足；龙藏：到已顶礼佛足；永乐北藏：到已顶礼佛足

³ 大正藏：坐；龙藏：住；永乐北藏：住

⁴ 大正藏：复有法施(丹本爱敬)长者；龙藏：复有法施长者；永乐北藏：复有法施长者

zhě jǐ gū qióngzhǎngzhě lóng dé zhǎngzhě shí xǐ zhǎngzhě shì
者、给孤穷长者、龙德长者、实喜长者，是
děng gè yǔ wǔ bǎizhǎngzhě jù chūshè wèi dà chéng yì qí tuó lín jǐ
等各与五百长者，俱出舍卫大城，诣祇陀林给
gū qióngjīng shè dào yǐ lǐ fó zú rào sān zā yǐ què zuò yī miàn
孤穷精舍。到已礼佛足，绕三匝已，却坐一面。
shì děng yī qiè jí yǔ juànshǔ jiē xiàng dà shèng hòu zhòng shàngēn jué
是等一切及与眷属，皆向大乘厚种善根，决
dìng zhì yú wú shàng zhèng dào
定至于无上正道。

ěr shí yù qié zhǎngzhě zhī zhū zhǎngzhě jiē xī jí yǐ chéng
尔时，郁伽长者知诸长者皆悉集已，承
fó shén lì xiàng fó hé zhǎng bó fó yán shì zūn yù yǒu suǒ wèn
佛神力向佛合掌，白佛言：“世尊！欲有所问，
yuàn chuí tīng xǔ shuō shì yǔ yǐ shì zūn gào yuē zhǎngzhě rú
愿垂听许。”说是语已，世尊告曰：“长者，如
lái dāng tīng zì rǔ suǒ wèn suí rǔ suǒ yí wǒ suí rǔ wèn ér dāng yǎn
来当⁵听恣汝所问，随汝所疑，我随汝问而当演
shuō yuè kě rǔ xīn
说，悦可汝心。”

shí yù qié zhǎngzhě wén shì yǔ yǐ bó fó yán shì zūn
时，郁伽长者闻是语已，白佛言：“世尊！
ruò shàn nán zǐ shàn nǚ rén fā ā nòu duō luó sān miǎo sān pú tí xīn
若善男子、善女人，发阿耨多罗三藐三菩提心，
jiě xiàng dà shèng xìn yú dà shèng yù jí dà shèng yù chéng dà
解向大乘，信于大乘，欲集大乘，欲乘大
shèng zhī yú dà shèng hù zhū zhòng shēng ān wèi fǔ yù yī qiè zhòng
乘，知于大乘，护诸众生，安慰抚喻一切众
shēng wèi yù ān lè yī qiè zhòng shēng jiān gù zhuāng yán wǒ yào dāng
生，为欲安乐一切众生，坚固庄严，我要当
dù yú wèi dù zhě tuō wèi tuō zhě wú ān wèi zhě dāng ān wèi zhī wèi
度于未度者，脱未脱者，无安慰者当安慰之，未
niè pán zhě dāng lìng niè pán hè dàn yī qiè zuò dà qiáo chuán wén wú
涅槃者当令涅槃，荷担一切作大桥船，闻无
liàng fó zhì yù xiū fó zhì fā dà zhuāng yán zhī shēng sǐ zhōng wú
量佛智，欲修佛智，发大庄严，知生死中无

⁵ 大正藏：常；龙藏：当；永乐北藏：当

liàng kǔ huàn yú wú liàng ā sēng qí jié xīn wú yōunǎo yú wú liàng jié
量苦患，于无量阿僧祇劫心无忧恼，于无量劫

liú zhuǎnshēng sǐ ér xīn wú juàn shì zūn shì zhōngruò yǒuzhù pú sà
流转生死而心无倦。世尊！是中若有住菩萨

shèngshànnán zǐ shàn nǚ rén huò yǒuchū jiā xiū xí fǎ xíng huò yǒu
乘善男子、善女人，或有出家修习⁶法行，或有

zài jiā xiū xí fǎ xíng shàn zāi shì zūn āi mǐn rén tiān ā xiū luó
在家修习法行。善哉！世尊哀愍人、天、阿修罗，

shì zūnshǒu hù dà shèng bú duàn sān bǎo wèi yī qiè zhì jiǔ zhù shì gù
世尊守护大乘不断三宝，为一切智久住世故。

shì zūn wéiyuànyǎnshuō zài jiā pú sà jiè dé xíngchù yún hé zài jiā pú
世尊！唯愿演说在家菩萨戒德行处，云何在家菩

sà zhù zài jiā dì rú lái suǒ chì suí shùn xiū xíng ér bù sǔnhuàizhù pú
萨住在家地，如来所勅随顺修行，而不损坏助菩

tí fǎ yú xiàn fǎ zhōng wú chán fù yè dé zēngshèngxíng shì
提法，于现法中，无缠覆业，得增胜行？世

zūn yún hé chū jiā pú sà shě suǒ zhēn ài ér xíngchū jiā dāngjiào shì
尊！云何出家菩萨舍所珍爱而行出家？当教是

děng yún hé xíng fǎ yún hé xiū shàn chū jiā pú sà yún hé kě zhù
等，云何行法？云何修善？出家菩萨云何可住？

yún hé bú zhù
云何不住？”

rú shì qǐng yǐ ěr shí shì zūngào yù qié zhǎngzhě shàn zāi
如是请已，尔时，世尊告郁伽长者：“善哉

shàn zāi zhǎngzhě rú rǔ suǒ wèn shì rǔ děngsuǒ yí zhǎngzhě
善哉！长者，如汝所问，是汝等所宜。长者

dì tīng shàn sī niàn zhī jīn wèi rǔ shuō zài jiā chū jiā pú sà suǒ
谛听，善思念之，今为汝说在家、出家菩萨所

zhù xué dé shèngxíng
住学得胜行。”

yù qié bó yán rú shì shì zūn shòujiào ér tīng
郁伽白言：“如是世尊！受教而听。”

fó yán zhǎngzhě zài jiā pú sà yīng guī yī fó guī yī fǎ
佛言：“长者，在家菩萨应归依佛、归依法、

guī yī sēng yǐ cǐ sān bǎogōng dé huí xiàng wú shàng zhèngzhēn zhī dào
归依僧，以此三宝功德，回向无上正真之道。

⁶ 大正藏：集；龙藏：习；永乐北藏：习

zhǎngzhě yún hé zài jiā pú sà guī yī yú fó wǒ yào dé chéng yú
长者，云何在家菩萨归依于佛？我要得成于
fó shēnsān shí èr xiàng yǐ zì zhuāngyán chí cǐ shàngēn jí sān
佛身三十二相，以自庄严；持此善根，集三
shí èr zhàng fū xiàng wèi jí cǐ gù qín xíng jīng jìn zhǎngzhě shì
十二丈夫相；为集此故，勤行精进。长者，是
míng zài jiā pú sà guī yī yú fó zhǎngzhě yún hé zài jiā pú sà guī
名在家菩萨归依于佛。长者，云何在家菩萨归
yī yú fǎ zhǎngzhě ér shì pú sà gōngjìng yú fǎ jí shuō fǎ zhě
依于法？长者，而是菩萨恭敬于法及说法者，
wèi fǎ yù fǎ lè fǎ jí lè zhù fǎ zhù fǎ chí fǎ hù fǎ
为法欲法乐法，极乐助法、住法、持法、护法，
jiānzhù yú fǎ zàn tàn yú fǎ zhù yú fǎ xíng zēng fǎ qiú fǎ yǐ
坚住于法，赞叹于法，住于法行，增法求法，以
fǎ wéi lì shī fǎ qì zhàng wéi fǎ wéi wù wǒ chéng ā nòuduō luó
法为力，施法器仗，唯法为务。我成阿耨多罗
sān miǎo sān pú tí yǐ dāng yǐ zhèng fǎ děng shī yī qiè rén tiān
三藐三菩提已，当以正法等施一切人、天、
ā xiū luó zhǎngzhě shì míng zài jiā pú sà guī yī yú fǎ zhǎngzhě
阿修罗。长者，是名在家菩萨归依于法。长者，
yún hé zài jiā pú sà guī yī yú sēng zhǎngzhě ruò shì pú sà jiàn xū
云何在家菩萨归依于僧？长者，若是菩萨见须
tuó huán sī tuó hán ā nà hán ā luó hàn jí yǔ fán fū ruò jiàn
陀洹、斯陀含、阿那含、阿罗汉，及与凡夫若见
shēng wén shèng jiē xī jìng shùn sù qǐ chéng yíng hǎo yǔ shàn yīn yòu rào
声闻乘，皆悉敬顺速起承迎，好语善音右绕
bǐ rén yīng dāng rú shì sī niàn wǒ děng dé wú shàng zhèng zhēn dào
彼人。应当如是思念：‘我等得无上正真道
shí wèi chéng shēng wén gōng dé lì gù ér yǎn shuō fǎ suī shēng
时，为成声闻功德利故，而演说法。’虽生
gōng jìng xīn bú zhù zhōng zhǎngzhě shì míng zài jiā pú sà guī yī
恭敬，心不住中。长者，是名在家菩萨归依
yú sēng
于僧。

zhǎngzhě zài jiā pú sà chéng jiù sì fǎ guī yī yú fó
“长者，在家菩萨成就四法，归依于佛。

hé děng sì bù shě pú tí xīn bú fèi quàn fā pú tí zhī xīn bù
何等四？不舍菩提心；不废劝发菩提之心；不

shě dà bēi yú yú shèngzhōngzhōng bù shēng xīn zhǎngzhě shì míng
舍大悲；于余乘中终不生心。长者，是名
zài jiā pú sà chéng jiù sì fǎ guī yī yú fó zhǎngzhě zài jiā pú sà
在家菩萨成就四法归依于佛。长者，在家菩萨
chéng jiù sì fǎ guī yī yú fǎ hé děng sì yú fǎ shī rén qīn jìn
成就四法，归依于法。何等四？于法师人亲近
yī fù tīngwén fǎ yǐ shàn sī niàn zhī rú suǒwén fǎ wèi rén yǎnshuō
依附；听闻法已善思念之；如所闻法为人演说；
yǐ cǐ shuō fǎ gōng dé huí xiàng wú shàng zhèngzhēn zhī dào zhǎngzhě
以此说法功德回向无上正真之道。长者，
shì míng zài jiā pú sà chéng jiù sì fǎ guī yī yú fǎ zhǎngzhě zài jiā
是名在家菩萨成就四法归依于法。长者，在家
pú sà chéng jiù sì fǎ guī yī yú sēng ruò yǒu wèi dìng rù shēngwén
菩萨成就四法，归依于僧：若有未定入声闻
shèngquàn lìng fā yú yī qiè zhì xīn ruò yǐ cái shè ruò yǐ fǎ shè
乘劝令发于一切智心；若以财摄，若以法摄；
yī yú bú tuì pú sà zhī sēng bù yī shēngwén sēng qiú shēngwén dé
依于不退菩萨之僧，不依声闻僧；求声闻德，
xīn bú zhù zhōng zhǎngzhě shì míng zài jiā pú sà chéng jiù sì fǎ guī
心不住中。长者，是名在家菩萨成就四法归
yī yú sēng
依于僧。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà jiàn rú lái yǐ xiū yú niàn
“复次，长者，在家菩萨见如来已，修于念
fó shì míng guī yī fó wén yú fǎ yǐ xiū yú niàn fǎ shì míng
佛，是名归依佛。闻于法已，修于念法，是名
guī yī fǎ jiàn yú rú lái shēngwén sēng yǐ ér bú wàng shī pú tí zhī
归依法。见于如来声闻僧已，而不忘失菩提之
xīn shì míng guī yī sēng fù cì zhǎngzhě ruò pú sà yuàn cháng
心，是名归依僧。复次，长者，若菩萨愿常
yǔ fó jù ér xíng yú shī shì míng guī yī fó shǒu hù zhèng fǎ ér xíng
与佛俱而行于施，是名归依佛。守护正法而行
yú shī shì míng guī yī fǎ yǐ cǐ bù shī huí xiàng wú shàng dào shì
于施，是名归依法。以此布施回向无上道，是
míng guī yī sēng
名归依僧。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà zuò shàn zhàng fū yè bú
“复次，长者，在家菩萨作善丈夫业、不

zuò bú shànzhàng fū zhī yè zhǎngzhě yún hé míngwéishànzhàng fū yè
作不善丈夫之业。长者，云何名为善丈夫业、
fēi shì bú shànzhàng fū zhī yè zhǎngzhě shì zài jiā pú sà rú fǎ
非是不善丈夫之业？长者，是在家菩萨如法
jí jù qián cáifēng yì fēi bù rú fǎ píng zhí zhèng qiú fēi cū è
集聚钱财封邑，非不如法；平直正求，非粗恶
qiú bù bī qiè tā rú fǎ dé fēng qǐ wú chángxiǎng bù shēng
求，不逼切他；如法得封，起无常想；不生
qiānxiǎng xǐ shě wú lìn jǐ shì fù mǔ qī zǐ nú bì zhū zuò
悭想，喜舍无吝；给事父母、妻子、奴婢、诸作
shǐ zhě yǐ rú fǎ cái ér jǐ shī zhī suǒ wèi qīn yǒu juànshǔ zhī shí
使者，以如法财而给施之，所谓亲友、眷属知识，
rán hòu shī fǎ fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà hè fù zhòngdàn
然后施法。复次，长者，在家菩萨荷负重担，
fā dà jīng jìn suǒ wèi yī qiè zhū zhòngshēngděng wǔ yīn zhòngdàn shě
发大精进，所谓一切诸众生等五阴重担，舍
yú shēngwén yuánjué zhī dàn jiàohuàzhòngshēng ér wú pí juàn zì
于声闻、缘觉之担，教化众生而无疲倦；自
shě jǐ lè wèizhòngshēng gù lì shuāi huǐ yù chēng jī kǔ lè
舍己乐为众生故，利衰、毁誉、称讥、苦乐
ér bù qīngdòng chāoguò shì fǎ cái fù wú liàng ér wú jiāo yì shī
而不倾动，超过世法；财富无量而无骄逸，失
lì míngchēng wú yǒuyōu qī shànguān yè xíngshǒu hù zhèngxíng jiàn huǐ
利名称无有忧戚，善观业行守护正行，见毁
jìn zhě ér bù shēngchēn zhū yǒusuǒ qù shànzhù suǒ jué chú qù qīngzào
禁者而不生瞋，诸有所趣善住所觉，除去轻躁
mǎn zú zhì huì zhùchéng tā wù shě jǐ suǒ zuò wú suǒ xī wàng yǒusuǒ
满足智慧，助成他务舍己所作，无所希望有所
wéizuò ér bù zhōngshě zhī ēn niàn ēn shàn wéi suǒ zuò shī pín fēng lù
为作，而不中舍知思念恩；善为所作施贫封禄，
yǒu shì lì zhě zhé dà jiāomàn yú wú shì lì ér wèi yù zhī chú tā yōu
有势力者折大傲慢，于无势力而慰喻之；除他忧
jiàn rěn xià liè zhě chúshě jiāomàn jí zēngshàngmàn gōngjìng zūnzhòng
箭忍下劣者，除舍傲慢及增上慢，恭敬、尊重、
qīn jìn duōwén zī wèn míng huì suǒ jiàn zhèng zhí suǒ xíng wú wéi wú
亲近多闻咨问明慧；所见正直，所行无为，无
yǒuhuàn huò yú zhū zhòngshēng wú yǒuzuò ài xiū shàn wú zú duō
有幻惑；于诸众生无有作爱，修善无足，多

wén wú yàn suǒ zuò jiān gù yǔ xián shèng tóng yú fēi shèng zhě shēng dà
闻无厌，所作坚固与贤圣同；于非圣者生大
bēi xīn qīn yǒu jiān gù yuàn qīn tóng děng děng xīn zhòng shēng yú
悲心，亲友坚固，怨亲同等，等心众生；于
yī qiè fǎ wú yǒu lìng xī rú wén kāi shì sī suǒ wén yì yú zhū yù
一切法无有悖惜，如闻开示，思所闻义；于诸欲
lè shēng wú cháng xiǎng bù tān ài shēn guān mìng rú lù guān yú
乐生无常想，不贪爱身，观命如露，观于
cái wù rú huàn yún xiǎng yú nán nǚ suǒ rú bì yù xiǎng yú juàn shǔ
财物如幻云想，于男女所如闭⁷狱想，于眷属
suǒ shēng yú kǔ xiǎng yú zài tián zhái shēng sǐ shī xiǎng yú suǒ qiú cái
所生于苦想，于在田宅生死尸想，于所求财
huǐ shàn gēn xiǎng yú qí jiā zhōng shēng xì bì xiǎng yú qīn zú suǒ shēng
毁善根想，于其家中生系闭想，于亲族所生
yù zú xiǎng yú yè yú zhòu shēng wú yì xiǎng yú bù jiān shēn shēng jiān
狱卒想，于夜于昼生无异想，于不坚身生坚
shī xiǎng yú bù jiān mìng shēng jiān shī xiǎng yú bù jiān cái shēng jiān shī
施想，于不坚命生坚施⁸想，于不坚财生坚施
xiǎng bǐ yún hé míng yú bù jiān shēn shēng jiān shī xiǎng tā yǒu suǒ zuò
想。彼云何名于不坚身生坚施想？他有所作
xī jiē wèi zhī zuò wù shǐ lìng míng bù jiān shēn shēng jiān shī xiǎng
悉皆为之，作务使令⁹，名不坚身生坚施想；
bù shī běn shàn zēng xiàn shàn gēn shì bù jiān mìng shēng jiān shī xiǎng xiáng
不失本善增现善根，是不坚命生坚施想；降
fú qiǎn lìng ér xíng bù shī shì bù jiān cái shēng jiān shī xiǎng zhǎng zhě
伏慳悋而行布施，是不坚财生坚施想。长者，
shì míng zài jiā pú sà rú shì xiū xí shàn zhàng fū xíng yú zhū rú lái
是名在家菩萨如是修习¹⁰善丈夫行，于诸如来
wú yī qiè guò míng xiāng yìng yǔ míng wéi fǎ yǔ wú yǒu yì xiǎng xiàng
无一切过，名相应语，名为法语，无有异想向
wú shàng dào
无上道。

fù cì zhǎng zhě zài jiā pú sà yīng shòu shàn jiè suǒ wèi
“复次，长者，在家菩萨应受善戒，所谓

⁷ 大正藏：闭；龙藏：闻；永乐北藏：闻

⁸ 大正藏：命；龙藏：施；永乐北藏：施

⁹ 大正藏：命；龙藏：令；永乐北藏：令

¹⁰ 大正藏：集；龙藏：习；永乐北藏：习

wǔ jiè
五戒。

bǐ yào bù shā fàngshě dāozhàng xiū kuì jiān shì bù shā yī
“彼乐不杀。放舍刀杖，羞愧坚誓不杀一

qiè zhūzhòngshēngděng bù nǎo yī qiè děng xīn zhòngshēng cháng
切诸众生等；不恼一切，等心、众生，常

xíng cí xīn
行慈心。

bǐ yīng bú dào zì cái zhī zú yú tā cái wù bù shēng xī
“彼应不盗。自财知足，于他财物不生希

wàng chúshě yú tān bù qǐ yú chī yú tā fēng lù bù shēng tānzhuó
望，除舍于贪不起愚痴，于他封禄不生贪著，

nǎi zhì cǎo yè bù yǔ bù qǔ
乃至草叶不与不取。

lí bǐ xié yín zì zú qī sè bù xī tā qī bù yǐ rǎn
“离彼邪淫。自足妻色，不希他妻，不以染

xīn shì tā nǚ sè qí xīn yàn huàn yī xiàng kǔ nǎo xīn cháng bèi shě
心视他女色，其心厌患，一向苦恼，心常背舍。

ruò yú zì qī shēng yù jué xiǎng yīngshēng bú jìng jīng bù zhī xiǎng shì
若于自妻生欲觉想，应生不净惊怖之想：‘是

jié shǐ lì shì gù wéi yù fēi wǒ suǒ wéi dāng shēng wú cháng
结使力，是故为欲，非我所为。’当¹¹生无常

xiǎng kǔ wú wǒ xiǎng bú jìng zhī xiǎng bǐ rén yīng zuò rú shì sī
想、苦、无我想、不净之想。彼人应作如是思

niàn wǒ dāng nǎi zhì bù shēng yù niàn kuàng èr hé hé tǐ xiāng mó
念：‘我当乃至不生欲念，况二和合体相摩

chù
触。’

yīng lí wàng yǔ dì yǔ shí yǔ rú shuō rú zuò bù kuáng
“应离妄语。谛语实语，如说如作，不诳

yú tā shàn xīn chéng jiù xiān sī ér xíng suí suǒ jiàn wén rú shí
于他。善心成就，先思而行，随所见闻，如实

ér shuō
而说。

shǒu hù yú fǎ nìngshěshēnmìng zhōng bú wàng yǔ
“守护于法。宁舍身命，终不妄语。

¹¹ 大正藏：常；龙藏：当；永乐北藏：当

bǐ yīng lí jiǔ bú zuì bú luàn bú wàngsuǒshuō bú zì
“彼应离酒。不醉不乱，不妄所说，不自
qīngzào yì bù cháo huá bù xiāngqiānchè yīngzhùzhèngniàn rán hòu
轻躁亦不嘲哂，不相牵掣，应住正念，然后
zhī zhī ruò xīn yù shě yī qiè cái huì xū shí yǔ shí xū yǐn shī yǐn
知之。若心欲舍一切财贿，须食与食、须饮施饮。
ruò shī tā shí yīngshēng shì niàn jīn shì tán bō luó mì shí suí
若施他时，应生是念：‘今¹²是檀波罗蜜时，随
bǐ suǒ yù wǒ dāng jǐ shī yòu wǒ dāng shǐ qiú zhěmǎn zú ruò
彼所欲，我当给施。又，我当使求者满足，若
shī bǐ jiǔ dāngshè shì rén dé yú zhèngniàn lìng wú kuánguò
施彼酒，当摄是人，得于正念，令无狂惑。
hé yǐ gù xī mǎn tā yù shì tán bō luó mì zhǎngzhě shì gù
何以故？悉满他欲是檀波罗蜜。’长者，是故，
pú sà yǐ jiǔ shī rén yú fó wú guò
菩萨以酒施人，于佛无过。

zhǎngzhě ruò zài jiā pú sà yǐ cǐ shòu chí wǔ jiè gōng dé
“长者，若在家菩萨以此受持五戒功德，
huíxiàng ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí shàn hù wǔ jiè yòu bèi¹³
回向阿耨多罗三藐三菩提，善护五戒，又倍¹³
yīngdāng lí yú liǎngshé ruò yǒuzhēngsòngyīngdāng hé hé lí yú è
应当离于两舌，若有诤讼应当和合；离于恶
yán chū ài ruǎn yǔ xiān yǔ wèn xùn bù huǐ rǔ tā lì yì tā yǔ
言，出爱软语；先语问讯，不毁辱他；利益他语、
fǎ yǔ shí yǔ shí yǔ shě yǔ tiáo fú yǔ bú xì xiào yǔ
法语、时语、实语、舍语、调伏语、不戏笑语，
rú shuō rú zuò bù shēngtān chī cháng ān yī qiè xīn bù huǐ huài
如说如作，不生贪痴；常安一切，心不毁坏；
cháng xiū rěn lì yǐ zì zhuāngyán chángyīngzhèngjiàn lí zhū xié
常修忍力，以自庄严；常应正见，离诸邪
jiàn bù lǐ yú tiān lìng¹⁴ dāng gòng fó
见；不礼余天，令¹⁴当供佛。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà ruò zài cūn luò chéng yì
“复次，长者，在家菩萨若在村落、城邑

¹² 大正藏：念；龙藏：今；永乐北藏：今

¹³ 大正藏：复；龙藏：倍；永乐北藏：倍

¹⁴ 大正藏：今；龙藏：令；永乐北藏：令

jùn xiàn rén zhòngzhōngzhù suí suǒ zhù chù wèi zhòngshuō fǎ bú xìn
郡县、人众中住，随所住处为众说法。不信
zhòngshēng quàn dǎo lìng xìn bú xiào zhòngshēng bù shí fù mǔ
众生，劝导令信；不孝众生，不识父母、
shā mén pó luó mén bù shí zhǎng yòu bú shùn jiào huì wú suǒ wèi
沙门、婆罗门，不识长幼，不顺教诲，无所畏
bì quàn lìng xiào shùn ruò shǎo wén zhě quàn lìng duō wén qiǎn zhě
避，劝令孝顺；若少闻者，劝令多闻；慳者
quàn shī huǐ jìn quàn jiè chēn zhě quàn rěn xiè dài quàn jìn luàn
劝施；毁禁劝戒；瞋者劝忍；懈怠劝进；乱
niàn quàn dìng wú huì quàn huì pín zhě jǐ cái bìng zhě shī yào wú
念劝定；无慧劝慧。贫者给财，病者施药，无
hù zuò hù wú guī zuò guī wú yī zuò yī bǐ rén yīng suí rú shì zhū
护作护，无归作归，无依作依。彼人应随如是诸
chù niàn xíng shì fǎ bú lìng yī rén duò yú è dào zhǎng zhě rú shì
处念行是法，不令一人堕于恶道。长者，如是
pú sà yī yī quàn dǎo nǎi zhì dì qī yù lìng zhòngshēng zhù yú dé xíng
菩萨一一劝导，乃至第七，欲令众生住于德行。
suí rú shì chù bù néng lìng zhù ér shì pú sà yú cǐ zhòngshēng yīng shēng
随如是处不能令住，而是菩萨于此众生应生
dà bēi jiān fā yī qiè zhì huì zhuāng yán zuò rú shì yán wǒ ruò bù
大悲，坚发一切智慧庄严，作如是言：‘我若不
tiáo shì è zhòngshēng wǒ zhōng bù chéng wú shàng zhèng zhēn dào hé
调是恶众生，我终不成无上正真道。何
yǐ gù wǒ wèi shì gù fā shì zhuāng yán bú wèi yǐ tiáo wú chǎn wú
以故？我为是故发誓庄严，不为以调无谄无
wěi jù jiè dé xíng fā dà zhuāng yán wǒ dāng qín fā rú shì jīng jìn lìng
伪具戒德行发大庄严。我当勤发如是精进，令
suǒ zuò bù kōng zhòngshēng jiàn wǒ jí dé xìn jìng zhǎng zhě ruò
所作不空，众生见我即得信敬。’长者，若
pú sà zài rú shì chéng yì cūn luò zhōngzhù bú jiào zhòngshēng lìng duò
菩萨在如是城邑村落中住，不教众生令堕
è dào ér shì pú sà zhū fó suǒ hē zhǎng zhě shì gù pú sà
恶道，而是菩萨诸佛所诃。长者，是故，菩萨
yīng dāng rú shì zhuāng yán dà zhuāng yán wǒ jīn yīng dāng xiū xíng shì
应当如是庄严大庄严：‘我今应当修行是
xíng zhù zhū chéng yì cūn luò jùn xiàn bú lìng yī rén duò yú è dào
行，住诸城邑村落郡县，不令一人堕于恶道。’

zhǎngzhě yóu rú chéng yì yǒushàn míng yī lìng yī zhòngshēng bìng dú
长者，犹如城邑有善明医，令一众生病毒
ér sǐ duōzhòng hē zé rú shì zhǎngzhě ruò shì pú sà suí suǒ zhù chù
而死多众诃责。如是长者，若是菩萨随所住处
bú jiāozhòngshēng lìng duò è dào ér shì pú sà zé wéi zhū fó zhī suǒ
不教众生令堕恶道，而是菩萨则为诸佛之所
hē zé
诃责。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà shàn xiū xué xíng suǒ wèi
“复次，长者，在家菩萨善修学行。所谓
jiā zhě míngshāshàngēn míng bù shěguò hài zhùshàn yè shì gù
家者，名杀善根，名不舍过，害助善业，是故
míng jiā yún hé míng zài yī qiē jié shǐ zài zhōngzhù gù gù míng wéi
名家。云何名在？一切结使在中住故，故名为
zài yòu fù zhù yú bú shàn jué gù zhù bù tiáo fú zhù wú cán kuì yú
在。又复住于不善觉故，住不调伏，住无惭愧愚
xiǎofán fū zhù bú shàn xíng zhū è guò jù shì gù míng jiā yòu fù zài
小凡夫，住不善行诸恶过咎，是故名家。又复在
jiā yī qiē kǔ nǎo xī zài zhōngxiàn hài xiānshàngēn gù míng zài jiā
家，一切苦恼悉在中现，害先善根，故名在家。
yòu fù jiā zhě zài shì zhōngzhù wú è bú zào zài shì zhōngzhù
又复家者，在是中住，无恶不造；在是中住，
zé yú fù mǔ shā mén pó luó mén bù hǎo jìng shùn shì míng wéi jiā
则于父母、沙门、婆罗门不好敬顺，是名为家。
yòu fù jiā zhě cháng ài zhī tiáo yōu bēi kǔ nǎo xī zài zhōngshēng
又复家者，长爱枝条，忧悲苦恼悉在中生，
zhāo jí shā fù hē dǎ chēn mǎ è yán chū shēng shì gù míng jiā
招集杀缚，呵打、瞋骂、恶言出生，是故名家。
wèi zuò shàngēn diào dòng bú zào yǐ zuò shàngēn xī lìng sàn miè zhì zhě
未作善根掉动不造，已作善根悉令散灭，智者
suǒ hē wèi zhū fó shēng wén ruò zhù shì zhōng duò yú è dào ruò
所呵，谓：‘诸佛声闻若住是中堕于恶道，若
zhù shì zhōng duò tān chēn chí shì gù míng jiā ruò zhù shì zhōng
住是中堕贪、瞋、痴。’是故名家。若住是中，
fáng fèi jiè jù dìng jù huì jù jiě tuō jù jiě tuō zhī jiàn jù
妨废戒聚、定聚、慧聚、解脱聚、解脱知见聚，
shì gù míng jiā ruò zhù shì zhōng fù mǔ qī xī zǐ mèi qīn
是故名家。若住是中，父母、妻息、姊妹、亲

yǒu juànshǔ zhī shí tān ài suǒ shè cháng sī niàn cái tān yù wú mǎn
 友、眷属知识贪爱所摄，常思念财，贪欲无满，
 rú hǎi tūn liú zhōng bù mǎn zú ruò zài jiā zhù rú huǒ fén xīn
 如海吞流，终不满足。若在家住，如火焚薪，
 sī chù wú dìng rú fēng bú zhù zài jiā xiāoshēn yóu rú fú dú
 思处无定，如风不住。在家消身，犹如服毒，
 yī qiè zhòng kǔ jiē xī lái guī shì gù yīng shě rú lí yuàn jiā
 一切众苦，皆悉来归，是故应舍，如离怨家。
 ruò zhù zài jiā shèng fǎ zuò zhàng duō qǐ zhēng yuán cháng xiāng wéi
 若住在家，圣法作障，多起诤缘，常相违
 nì zhù zài jiā zhōng shàn è yuán zá duō zhū shì wù zài jiā wú
 逆。住在家中，善恶缘杂，多诸事务。在家无
 cháng bù dé jiǔ zhù shì bù tíng fǎ zài jiā jí kǔ qiú shǒu hù
 常，不得久住，是不停法。在家极苦，求守护
 gù duō zhū yōu lǜ wèi yuàn qīn suǒ zài jiā wú wǒ dào jì wǒ
 故，多诸忧虑，谓怨亲所。在家无我，倒¹⁵计我
 suǒ zài jiā kuáng huò wú yǒu shí shì xiàn sì rú shí zài jiā lí
 所。在家诳惑，无有实事，现似如实。在家离
 bié duō rén zhù chù zài jiā rú huàn duō róng jí jù wú shí zhòng
 别，多人住¹⁶处。在家如幻，多容集聚无实众
 shēng zài jiā rú mèng xīng shuāi dài gù zài jiā rú lù sù pò luò
 生。在家如梦，兴衰代故。在家如露，速破落
 gù jiā rú mì dī xū yú wèi gù jiā rú cì wǎng tān zhuó sè
 故。家如蜜滴，须臾味故。家如刺网，贪著色、
 shēng xiāng wèi chù gù jiā rú zhēn kǒu chóng bú shàn jué shí
 声、香、味、触故。家如针口虫，不善觉食
 gù jiā rú dú shé hù xiāng qīn gù jiā duō xī wàng xīn zhí zhú
 故。家如毒蛇，互相侵故。家多希望，心踟躅
 gù zài jiā duō bù wáng zéi shuǐ huǒ suǒ jié duó gù jiā duō lùn
 故。在家多怖，王贼、水火所劫夺故。家多论
 yì duō guò huàn gù rú shì zhǎng zhě zài jiā pú sà míng shàn zhī
 议，多过患故。如是，长者，在家菩萨名善知
 jiā
 家。

fù cì zhǎng zhě zài jiā pú sà zhù zài jiā zhōng shàn tiáo
 “复次，长者，在家菩萨住在家中，善调

¹⁵ 大正藏：到；永乐北藏：倒；龙藏：倒

¹⁶ 大正藏：传；永乐北藏：住；龙藏：住

fú shī fēn bié róuruǎn yīngzuò shì guān ruò shī bǐ yǐ zé shì wǒ yǒu
伏施，分别柔软，应作是观：若施彼已则是我有，
yú jiā zhōngzhě fēi shì wǒ yǒu yǐ shī zhě jiān yú zhě bù jiān yǐ shī
余家中者非是我有；已施者坚，余者不坚；已施
hòu lè yú zhě xiànlè yǐ shī bú hù yú zhě shǒu hù ruò yǐ shī
后乐，余者现乐；已施不护，余者守护；若已施
zhě fēi ài suǒ fù yú zhě zēng ài ruò yǐ shī zhě fēi wǒ suǒ xīn
者，非爱所缚，余者增爱；若已施者，非我所心，
yú zhě wǒ yǒu yǐ shī wú bù yú zhě bù wèi ruò yǐ shī zhě shì
余者我有；已施无怖，余者怖畏；若已施者，是
dào jī zhù yú shì mó zhù yǐ shī wú jìn yú zhě yǒu jìn yǐ shī
道基柱，余是魔柱；已施无尽，余者有尽；已施
zhě lè yú shǒu hù kǔ¹⁷ yǐ shī lí jié yú zhě zēng jié yǐ shī
者乐，余守护苦¹⁷；已施离结，余者增结；已施
dà fēng yú zhě fēi fēng ruò yǐ shī zhě shì zhàng fū yè qí yú zài
大封，余者非封；若已施者是丈夫业，其余在
zhě fēi zhàng fū yè ruò yǐ shī zhě zhū fó suǒ zàn qí yú zài zhě fán fū
者非丈夫业；若已施者诸佛所赞，其余在者凡夫
suǒ zàn rú shì zhǎngzhě zài jiā pú sà yīng jiān zhù shī
所赞。如是长者，在家菩萨应坚住施。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà ruò jiàn qǐ zhě yīng qǐ sān
“复次，长者，在家菩萨若见乞者，应起三

xiǎng hé děng wéi sān shàn zhī shí xiǎng tā shì fù xiǎng pú tí
想。何等为三？善知识想；他世富想；菩提
jī xiǎng fù yǒu sān xiǎng shùn rú lái jiào xiǎng yù guǒ bào xiǎng
基想。复有三想：顺如来教想；欲果报想；
xiáng fú mó xiǎng fù yǒu sān xiǎng yú qiú zhě suǒ qǐ qīn juàn shǔ xiǎng
降伏魔想。复有三想：于求者所起亲眷属想；
yú sì shè fǎ qǐ shè qǔ xiǎng yú wú biān shēng qǐ chū lí xiǎng yīng
于四摄法起摄取想；于无边生起出离想。应
dāng rú shì shēng shì sān xiǎng fù yǒu sān xiǎng hé děng wéi sān chú
当如是生是三想。复有三想，何等为三？除
tān yù xiǎng chú chēn huì xiǎng chú yú chī xiǎng shēng shì sān xiǎng
贪欲想；除瞋恚想；除愚痴想。生是三想。
hé yǐ gù zhǎngzhě shì rén tān yù chēn huì yú chī jù dé wēi
何以故？长者，是人贪欲、瞋恚、愚痴俱得微

¹⁷ 大正藏：苦；永乐北藏：若；龙藏：若

bó zhǎngzhě yún hé sān shì jù dé wēi bó ruò shī cái shí xīn wú tān
薄。长者，云何三事俱得微薄？若施财时心无贪

zhuó shì míngtān bó yú qǐ zhě suǒ shēng yú cí xīn shì míngchēn
著，是名贪薄；于乞者所生于慈心，是名瞋

bó ruò bù shī yǐ huí xiàng wú shàng zhèng zhēn zhī dào shì míng chī bó
薄；若布施已回向无上正真之道，是名痴薄。

zhǎngzhě shì míng shī zhě tān chēn chī bó
长者，是名施者贪、瞋、痴薄。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà jiàn qǐ zhě yǐ xiū qù mǎn
“复次，长者，在家菩萨见乞者已，修趣满

zú liù bō luó mì xiǎng hé děng wéi liù ruò shì pú sà suí suǒ yǒu wù
足六波罗蜜想。何等为六？若是菩萨随所有物

wú bù shī xīn shì míng xiū qù mǎn tán bō luó mì yī pú tí xīn shī
无不施心，是名修趣满檀波罗蜜；依菩提心施，

shì míng xiū qù mǎn shī bō luó mì yú qiú zhě suǒ bù shēng chēn hē shì
是名修趣满尸波罗蜜；于求者所不生瞋诃，是

míng xiū qù mǎn rěn bō luó mì ruò bù shī shí bù shēng zì jǐ fá shǎo
名修趣满忍波罗蜜；若布施时不生自己乏少

zhī xiǎng shì míng xiū qù mǎn jìn bō luó mì ruò bù shī yǐ xīn bù yōu
之想，是名修趣满进波罗蜜；若布施已心不忧

huǐ bèi shēng huān xǐ shì míng xiū qù mǎn chán bō luó mì ruò bù shī
悔倍生欢喜，是名修趣满禅波罗蜜；若布施

yǐ bù dé zhū fǎ bú wàng guǒ bào shì míng huì zhě bú zhù zhū fǎ
已，不得诸法，不望果报，是名¹⁸慧者不住诸法，

suí wú suǒ zhù xiàng wú shàng dào shì míng xiū qù mǎn bō rě bō luó mì
随无所住，向无上道，是名修趣满般若波罗蜜。

shì míng pú sà jiàn qǐ qiú zhě xiū qù mǎn yú liù bō luó mì
是名菩萨见乞求者修趣满于六波罗蜜。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà yú shì bā fǎ yīng shēng
“复次，长者，在家菩萨于世八法，应生

fàng shě bǐ rén yú jiā cái huì qī zǐ bù shēng yōu xǐ jiǎ shǐ wàng
放舍，彼人于家财贿、妻子不生忧喜，假使忘

shī bù shēng yōu chóu yīng rú shì guān yǒu wéi rú huàn shì wàng
失，不生忧愁。应如是观：‘有为如幻，是妄

xiǎng xiàng fù mǔ qī zǐ nú bì shǐ rén qīn yǒu juàn shǔ xī fēi
想相。父母、妻子、奴婢使人、亲友眷属悉非

¹⁸ 大正藏：明；龙藏：名；永乐北藏：名

wǒ yǒu wǒ bú wéi shì zào bú shàn yè cǐ fēi wǒ yí shì xiànbàn lǚ
我有，我不为是造不善业，此非我宜；是现伴侣，
fēi tā shì lǚ shì lè bàn lǚ fēi kǔ bàn lǚ wǒ fēi hù bǐ wǒ
非他世侣；是乐伴侣，非苦伴侣；我非护彼，我
zhī suǒ hù shī tiáorén huì jìn bú fàng yì zhù pú tí fǎ zhūshàngēn
之所护，施调人慧，进不放逸；助菩提法诸善根
děng cǐ shì wǒ yǒu suí wǒ suǒ zhì bǐ yì suí qù hé yǐ gù fù
等，此是我有，随我所至彼亦随去。何以故？父
mǔ qī zǐ nán nǚ qīn shǔ zhī shí zuò shǐ bù néng jiù wǒ fēi
母、妻子、男女亲属、知识、作使不能救我，非
wǒ guī yī fēi wǒ shèzhái fēi wǒ zhōuzhǔ fēi wǒ yìn fù fēi wǒ
我归依，非我舍宅，非我洲渚，非我荫覆，非我
wǒ suǒ shì yīn jiè rù fēi wǒ wǒ suǒ kuàng fù mǔ qī zǐ
我所。是阴、界、入，非我我所，况父母、妻子
dāng shì wǒ suǒ fù mǔ qī zǐ shì yè suǒ wéi wǒ shàn è yè yì
当是我所？父母，妻子是业所为，我善恶业亦
suí shòubào bǐ yì suí yè shòushàn è bào zhǎngzhě ér shì pú sà
随受报，彼亦随业受善恶报。长者，而是菩萨
qù lái zuò qǐ chángguān shì shì bú wéi fù mǔ qī zǐ juànshǔ
去来坐起，常观是事，不为父母、妻子、眷属、
nú bì zuò shǐ zàoshēn kǒu yì è bú shàn yè yóu rú máofèn
奴婢作使造身、口、意恶不善业犹如毛分。

shì gù zhǎngzhě zài jiā pú sà yú jǐ qī suǒ yìng qǐ sān
“是故，长者，在家菩萨于己妻所应起三
xiǎng hé děng sān wú chángxiǎng biàn yì xiǎng huài bài xiǎng
想。何等三？无常想；变易想；坏败想。
zhǎngzhě shì míng zài jiā pú sà yú jǐ qī suǒ shēng yú sānxiǎng zài
长者，是名在家菩萨于己妻所生于三想。在
jiā pú sà yú jǐ qī suǒ fù shēng sānxiǎng hé děng sān shì yú lè
家菩萨于己妻所复生三想。何等三？是娱乐
bàn fēi tā shì bàn shì yǐn shí bàn fēi yè bào bàn shì lè shí bàn fēi kǔ
伴非他世伴；是饮食伴非业报伴；是乐时伴非苦
shí bàn zhǎngzhě shì míng zài jiā pú sà yú jǐ qī suǒ shēng yú sān
时伴。长者，是名在家菩萨于己妻所生于三
xiǎng fù shēng sānxiǎng hé děng sān bù hǎoxiǎng chòu huì xiǎng
想。复生三想。何等三？不好想；臭秽想；
kě è xiǎng shì míng sān fù shēng sānxiǎng hé děng sān yuàn jiā
可恶想。是名三。复生三想。何等三？怨家

xiǎng kuí kuàixiǎng zhà qīn xiǎng shì míngsān fù shēngsānxiǎng
想；魁脍想；诈亲想。是名三。复生三想。

hé děngsān luó chàxiǎng pí shè zhēxiǎng guǐ mèixiǎng shì míng
何等三？罗刹想；毗舍遮想；鬼魅想。是名

sān fù shēngsānxiǎng hé děngsān fēi wǒ suǒxiǎng fēi shèshòu
三。复生三想。何等三？非我所想；非摄受

xiǎng qǐ qiúxiǎng shì míngsān fù shēngsānxiǎng hé děngsān
想；乞求想。是名三。复生三想。何等三？

chíshēn è xíngxiǎng chíkǒu è xíngxiǎng chí yì è xíngxiǎng shì míng
持身恶行想；持口恶行想；持意恶行想。是名

sān fù shēngsānxiǎng hé děngsān yù juéxiǎng chēnjuéxiǎng
三。复生三想。何等三？欲觉想；瞋觉想；

hài juéxiǎng shì míngsān fù shēngsānxiǎng hé děngsān hēi àn
害觉想。是名三。复生三想。何等三？黑闇

xiǎng wū jièxiǎng xì fùxiǎng shì míngsān fù shēngsānxiǎng
想；污戒想；系缚想。是名三。复生三想。

hé děngsān zhàng jièxiǎng zhàngdìngxiǎng zhàng huìxiǎng shì míng
何等三？障戒想；障定想；障慧想。是名

sān fù shēngsānxiǎng hé děngsān chǎn qūxiǎng juànwǎngxiǎng
三。复生三想。何等三？谄曲想；罾网想；

māo sìxiǎng shì míngsān fù shēngsānxiǎng hé děngsān zāi huàn
猫伺想。是名三。复生三想。何等三？灾患

xiǎng rè nǎoxiǎng bìngluànxiǎng shì míngsān fù shēngsānxiǎng
想；热恼想；病乱想。是名三。复生三想。

hé děngsān yāomèixiǎng zuòshuāixiǎng shuāngbáoxiǎng shì míng
何等三？妖媚想；作衰想；霜雹想。是名

sān fù shēngsānxiǎng hé děngsān bìngxiǎng lǎoxiǎng sǐxiǎng
三。复生三想。何等三？病想；老想；死想。

shì míngsān fù shēngsānxiǎng móxiǎng mó nǚxiǎng kě wèixiǎng
是名三。复生三想：魔想；魔女想；可畏想。

shì míngsān fù shēngsānxiǎng yōuxiǎng kūxiǎng kǔ nǎoxiǎng
是名三。复生三想：忧想；哭想；苦恼想。

fù shēngsānxiǎng dà cí lángxiǎng mó jié yúxiǎng dà cí māoxiǎng
复生三想：大雌狼想；摩竭鱼想；大雌猫想。

fù shēngsānxiǎng hēi shéxiǎng shī shǒu yúxiǎng duó mó jīng qì¹⁹ xiǎng
复生三想：黑蛇想；尸守鱼想；夺魔精气¹⁹想。

¹⁹ 大正藏：夺精气；龙藏：夺魔精气；永乐北藏：夺魔精气

fù shēngsānxiǎng wú jiù xiǎng wú guī xiǎng wú hù xiǎng fù shēng
复生三想：无救想；无归想；无护想。复生
sānxiǎng mǔ xiǎng zǐ xiǎng mèixiǎng fù shēngsānxiǎng zéi xiǎng
三想：母想；姊想；妹想。复生三想：贼想；
shāxiǎng yù zú xiǎng fù shēngsānxiǎng bào shuǐxiǎng bō làng
杀想；狱卒想。复生三想：暴²⁰水想；波浪
xiǎng huí fú xiǎng fù shēngsānxiǎng yū ní xiǎng nì ní xiǎng
想；洄洑想。复生三想：淤泥想；溺泥想；
húnzhuóxiǎng fù shēngsānxiǎng mángxiǎng chǒuxiǎng xiè xiǎng
混浊想。复生三想：盲想；杻想；械想。
fù shēngsānxiǎng huǒkēngxiǎng dāokēngxiǎng cǎo jù xiǎng fù
复生三想：火坑想；刀坑想；草炬想。复
shēngsānxiǎng wú lì xiǎng cì xiǎng dú xiǎng fù shēngsānxiǎng
生三想：无利想；刺想；毒想。复生三想：
xì yù xiǎng zhé fá xiǎng dāojiànxiǎng fù shēngsānxiǎng dòuzhēng
系狱想；谪罚想；刀剑想。复生三想：斗诤
xiǎng yánsòngxiǎng bì xì xiǎng fù shēngsānxiǎng yuànzēng huì
想；言讼想；闭系想。复生三想：怨憎会
xiǎng ài bié lí xiǎng bìngxiǎng lüè shuō nǎi zhì yī qiè dòuzhēngxiǎng
想；爱别离想；病想。略说乃至一切斗诤想，
yī qiè zǐ zhuóxiǎng yī qiè bú shàngēnxiǎng zhǎngzhě zài jiā pú
一切滓浊想，一切不善根想。长者，在家菩
sà yú jǐ qī suǒ yīngshēng rú shì xiǎng mào guānniàn
萨于己妻所，应生如是想²¹貌观念。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà yú zì zǐ suǒ bù yīng jí ài
“复次，长者，在家菩萨于自子所不应极爱。

zhǎngzhě ruò yú zǐ suǒshēng yú jí ài fēi tā rén suǒ zé wéi zì huǐ
长者，若于子所生于极爱，非他人所则为自毁。

yīng yǐ sān fǎ ér zì hē zé hé děngsān pú tí dào shì píngděng zhī
应以三法而自呵责。何等三？菩提道是平等之

xīn fēi bù píngděng xīn pú tí dào shì zhèngxíngsuǒ dé fēi shì xié
心，非不平等心；菩提道是正行所得，非是邪

xíng pú tí dào shì wú yì xíng dé fēi zá xíng dé fù yīng hē jǐ xīn
行；菩提道是无异行得，非杂行得。复应呵己心，

yú zì zǐ suǒshēng yuàn jiā xiǎng è zhī shí xiǎng fēi shàn zhī shí xiǎng
于自子所生怨家想、恶知识想、非善知识想，

²⁰ 大正藏：瀑；龙藏：暴；永乐北藏：暴

²¹ 大正藏：相；龙藏：想；永乐北藏：想

wéi nì fó zhì píngděng zhī cí hài wǒ shàngēn bǐ yīng suí chù zì tiáo yú
违逆佛智平等之慈害我善根。彼应随处自调于
xīn rú ài qí zǐ yī qiè yì rán rú ài zì shēn yī qiè yì rán yīng
心，如爱其子一切亦然，如爱自身一切亦然。应
xiū shì guān wǒ yì chù lái zǐ yì chù lái hé yǐ gù yī qiè
修是观：‘我异处来，子异处来。何以故？一切
zhòngshēngcéngwéi wǒ zǐ wǒ yì shì bǐ zhūzhòngshēng zǐ zhōng
众生曾为我子，我亦是彼诸众生子。’终
bù shēngniàn wǒ zǐ bǐ fēi hé yǐ gù qù zhì liù qù ér fù wéi
不生念：‘我子彼非。何以故？去至六趣而复为
yuàn huò fù wéi zǐ wǒ qí dāngzuòděngqīn fēi qīn wǒ yǐ hé
怨，或复为子，我其当作等亲、非亲。我以何
gù yú qí suǒ qīn bèishēng ài yǔ yú fēi qīn suǒ yī qiè bù yǔ
故于其所亲，倍生爱与；于非亲所，一切不与？
wǒ ruòshēng yú ài bú ài xīn bù yú fēi qīn suǒ yī qiè bù yǔ wǒ
我若生于爱、不爱心，不于非亲所一切不与。我
ruòshēng yú ài bú ài xīn bù néng qù fǎ hé yǐ gù bù děng
若生于爱、不爱心，不能趣法。何以故？不等
zhī xíng zhì bù děngchù xíngpíngděngxíng zhì yú děngchù wǒ bù yīngxíng
之行至不等处，行平等行至于等处。我不应行
shì bù děngxíng wǒ xuéděng xīn yī qièzhòngshēng jí zhì yī qiè zhì
是不等行，我学等心一切众生疾至一切智。’

zhǎngzhě zài jiā pú sà yú zhū cái wù bù shēng wǒ suǒxiǎng
“长者，在家菩萨于诸财物，不生我所想、
shè hù xiǎng bú xì yú bǐ bù xiǎng bú ài bù shēng jié shǐ
摄护想，不系于彼，不想不爱，不生结使。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà ruò yǒu qǐ zhě lái zhì qí suǒ
“复次，长者，在家菩萨若有乞者来至其所，
yǒusuǒ qiú suǒ suí suǒ shī cái yīng zhì xīn niàn wǒ suǒ shī cái jí bù
有所求索，随所施财应至心念：‘我所施财及不
shī cái jù dāngsànmiè bù mǎnsuǒyuàn bì dāng guī sǐ wǒ bù
施财，俱当散灭。不满所愿，必当归死，我不
shě cái cái dāngshě wǒ wǒ jīn dāngshě lìng zuò jiān cái rán hòu
舍财，财当舍我。我今当舍，令作坚财，然后
nǎi sǐ shě cǐ cái yǐ sǐ shí wú hèn huān xǐ wú huǐ ruò bù
乃死。舍此财已，死时无恨，欢喜无悔。’若不
néng shī yīng yǐ sì shì bó yú qǐ zhě jīn wǒ lì liè shàngēnwèi
能施，应以四事白于乞者：‘今我力劣，善根未

shú yú dà shèngzhōng wǒ shì chūxíng qí xīn wèikān zì zài xíng shī
熟，于大乘中，我是初行，其心未堪自在行施。

wǒ shì zhuóxiàng zhù wǒ wǒ suǒ shàn dà zhàng fū jīn xiàng rǔ huǐ
我是著相，住我我所。善大丈夫！今向汝悔，

wù shēngxiánhèn wǒ dāng rú shì qín xíng jīng jìn mǎn zú yī qiè zhòng
勿生嫌恨。我当如是勤行精进，满足一切众

shēngsuǒyuàn zhǎngzhě zài jiā pú sà yīngdāng rú shì bó yú qǐ zhě
生所愿。’长者，在家菩萨应当如是白于乞者。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà wénguò qù fó yǔ ruò
“复次，长者，在家菩萨闻过去佛语：‘若

bù zhí fó jí yǔ shèngsēng bǐ yīng jìng lǐ shí fāng zhū fó zhū fó běn
不值佛及与圣僧，彼应敬礼十方诸佛。’诸佛本

xíng nǎi zhì chéng fó xī shēng suí xǐ rú shì zhòu yè gè sān shí
行，乃至成佛，悉生随喜。如是昼夜各三时，

jìngshēn kǒu yì yè jìng yú cí shàn jù zú cán kuì qīngjìng zhī
净身、口、意业，净于慈善，具足惭愧清净之

fú suǒ jí shàngēn yǐ pú tí xīn ér shēng suí xǐ róuruǎnshànzuò
服，所集善根以菩提心而生随喜；柔软善作，

gōngjìng duàn màn xiū xíng sān fēn sòng sān fēn fǎ zhuān xīn huǐ guò zhū
恭敬断慢，修行三分诵三分法；专心悔过诸

bú shàn yè gèng bú zào xīn yī qiè fú yè xī shēng suí xǐ jí mǎn
不善业，更不造新；一切福业悉生随喜，集满

xiàng hǎo quàn qǐng zhū fó zhuàn yú fǎ lún yú shuō xī shòu chí yī
相好；劝请诸佛转于法轮，于说悉受，持一

qiè fǎ yuàn fó jiǔ shòu zēng zhǎng shàn gēn lìng wǒ guó tǔ yì fù rú shì
切法；愿佛久寿增长善根，令我国土亦复如是。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà shòu chí bā jiè xiū shā mén
“复次，长者，在家菩萨受持八戒修沙门

xíng yīngdāng qīn jìn jìng jiè dé xíng shā mén pó luó mén yī zhǐ jǐ shǐ
行，应当亲近净戒德行沙门婆罗门，依止给使，

bú jiàn qí guò ruò jiàn shā mén yuè yú jiè xíng bù yīng bú jìng yòu fó
不见其过。若见沙门越于戒行，不应不敬。又佛

rú lái shì yīng gòng zhèng biàn jué jiè xíng suǒ xūn dìng huì
如来是应供、正遍觉，戒行所熏²²，定、慧、

jiě tuō jiě tuō zhī jiàn suǒ xūn jiā shā wú yǒu zǐ zhuó yī qiē jié
解脱、解脱知见所熏²³，袈裟无有滓浊，一切结

²² 大正藏：勳；龙藏：熏；永乐北藏：熏

²³ 大正藏：勳；龙藏：熏；永乐北藏：熏

rǎn jiē xī shě lí xiānshèng zhī chuáng bèi shēnggōngjìng yú bǐ bǐ qiū
染皆悉舍离，仙圣之幢倍生恭敬。于彼比丘
shēng dà bēi xīn bǐ bù yīngwéi rú cǐ è xíng zhū fó shì zūnmíng jì
生大悲心，彼不应为如此恶行。诸佛世尊名寂
tiáo fú yī qiè xī zhī shèngchuángxiàng fú bú jì bù tiáo bù fú
调伏，一切悉知；圣幢相服不寂不调，不伏
bù zhī zuò cǐ fēi fǎ rú shì zūnshuō bù qīngwèixué fēi shì
不知，作此非法。如世尊说：‘不轻未学。非是
bǐ guò shì jié shǐ jiù yǐ jié shǐ gù xiànzào shì è cǐ fó fǎ
彼过，是结使咎；以结使故，现造是恶。’此佛法
zhōngyǒu yú chū fǎ shì rén néngchū zé yǒu shì chù ruò jiě shì jié
中有于出法，是人能出则有是处。若解是结，
xiū xíngzhèngguān dé zhì chūguǒ dìng qù wú shàngzhèngzhēn zhī dào hé
修行正观得至初果，定趣无上正真之道。何
yǐ gù zhì néng hài jié shì zūnyòushuō rén zé bù yīngwàngqīng
以故？智能害结。世尊又说：‘人则不应妄轻
liáng rén zé wéi zì shāng rú lái suǒ zhī fēi wǒ suǒ zhī shì gù
量人，则为自伤。’如来所知非我所知，是故，
bù yīngchēnxián hài bǐ
不应瞋嫌害彼。

fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà ruò rù sēngfāng zài mén
“复次，长者，在家菩萨若入僧坊，在门
ér zhù wǔ tǐ jìng lǐ rán hòu nǎi rù dāng rú shì guān cǐ chù
而住，五体敬礼，然后乃入。当如是观：‘此处
jí shì kōngxíng zhī chù wú xiàng xíng chù wú zuò xíng chù cí bēi xǐ
即是空行之处、无相行处、无作行处、慈悲喜
shě sì fàn xíng chù shì zhèng xíng zhèng zhù suǒ ān zhī chù wǒ dāng hé shí
舍四梵行处。是正行正住所安之处，我当何时
shě yú jiā gù wǒ dāng hé shí zhù rú shì xíng yīng shēng rú shì yù
舍于家垢？我当何时住如是行？’应生如是欲
chū jiā xīn wú yǒu zài jiā xiū jí wú shàng zhèng jué zhī dào jiē xī
出家心：‘无有在家修集无上正觉之道，皆悉
chū jiā qù kōng xián lín xiū xí dé chéng wú shàng zhèng dào zài jiā duō
出家趣空闲林修习²⁴得成无上正道。在家多
chén wū chū jiā miào hǎo zài jiā jù fù chū jiā wú ài zài jiā
尘污，出家妙好。在家具缚，出家无碍。在家

²⁴ 大正藏：集；龙藏；习；永乐北藏；习

duōgòu chū jiā shě lí zài jiā è shè chū jiā shànshè zài jiā mò
多垢，出家舍离。在家恶摄，出家善摄。在家没
yú ài yù yū ní chū jiā yuǎn lí ài yù yū ní zài jiā fán jù chū
于爱欲淤泥，出家远离爱欲淤泥。在家凡俱，出
jiā zhì jù zài jiā xié mìng chū jiā jìng mìng zài jiā duōgòu chū jiā
家智俱。在家邪命，出家净命。在家多垢，出家
wú gòu zài jiā shuāijiǎn²⁵ chū jiā wú jiǎn²⁶ zài jiā chǔyōu chū
无垢。在家衰减²⁵，出家无减²⁶。在家处忧，出
jiā huān xǐ zài jiā zé shì zhòng è tī dèng chū jiā lí dèng zài
家欢喜。在家则是众恶梯蹬，出家离蹬。在
jiā xì fù chū jiā jiě tuō zài jiā wèi jù²⁷ chū jiā wú wèi zài
家系缚，出家解脱。在家畏俱²⁷，出家无畏。在
jiā zhé fá chū jiā wú fá zài jiā duōhuàn chū jiā wú huàn zài
家谪罚，出家无罚。在家多患，出家无患。在
jiā fán rè chū jiā wú rè zài jiā duō qiú kǔ chū jiā wú qiú lè
家烦热，出家无热。在家多求苦，出家无求乐。
zài jiā diào dòng chū jiā wú dòng zài jiā pín kǔ chū jiā wú kǔ
在家掉动，出家无动。在家贫苦，出家无苦。
zài jiā qiè ruò chū jiā wú qiè zài jiā xià jiàn chū jiā zūn guì zài
在家怯弱，出家无怯。在家下贱，出家尊贵。在
jiā chì rán chū jiā jì jìng zài jiā lì tā chū jiā zì lì zài jiā
家炽然，出家寂静。在家利他，出家自利。在家
zhī rén wú rùn jīng qì chū jiā zhī rén yǒu dà zī rùn zài jiā jié lè
之人无润精气，出家之人有大滋润。在家结乐，
chū jiā miè lè zài jiā zēng cì chū jiā wú cì zài jiā chéngxiǎo fǎ
出家灭乐。在家增刺，出家无刺。在家成小法，
chū jiā chéng dà fǎ zài jiā bù tiáo chū jiā tiáo fú zài jiā lí jiè
出家成大法。在家不调，出家调伏。在家离戒，
chū jiā hù jiè zài jiā zēngzhǎng lèi rǔ xuè hǎi chū jiā gān jié lèi rǔ
出家护戒。在家增长泪乳血海，出家干竭泪乳
xuè hǎi zài jiā zhī rén zhū fó shēngwén yuánjué suǒ hē chū jiā
血海。在家之人诸佛、声闻、缘觉所呵，出家
zhī rén zhū fó shēngwén yuánjué suǒ zàn zài jiā wú zú chū jiā
之人诸佛、声闻、缘觉所赞。在家无足，出家

²⁵ 大正藏：减；龙藏：灭；永乐北藏：灭

²⁶ 大正藏：减；龙藏：灭；永乐北藏：灭

²⁷ 大正藏：惧；龙藏：俱；永乐北藏：俱

zhī zú zài jiā mó xǐ chū jiā mó yōu zài jiā bù xiáng fú chū jiā
知足。在家魔喜，出家魔忧。在家不降伏，出家
xiáng fú zài jiā nú pú chū jiā wéi zhǔ zài jiā shēng sǐ jì chū
降伏。在家奴仆，出家为主。在家生死际，出
jiā niè pán jì zài jiā duò luò chū jiā bá duò zài jiā àn míng chū
家涅槃际。在家堕落，出家拔堕。在家闇冥，出
jiā míng zhào zài jiā zhī rén gēn bú zì zài chū jiā zhī rén zhū gēn zì zài
家明照。在家之人根不自在，出家之人诸根自在。
zài jiā kuáng yì chū jiā bú yì zài jiā bù xiāng yìng chū jiā xiāng yìng
在家狂逸，出家不逸。在家不相应，出家相应。
zài jiā xià guān chū jiā shàng guān zài jiā duō yíng chū jiā shǎo yíng
在家下观，出家上观。在家多营，出家少营。
zài jiā shǎo lì chū jiā dà lì zài jiā chǎn qū chū jiā zhèng zhí
在家少力，出家大力。在家谄曲，出家正直。
zài jiā duō yōu chū jiā wú yōu zài jiā jiàn jù chū jiā chú²⁸ jiàn
在家多忧，出家无忧。在家箭俱，出家除²⁸箭。
zài jiā bìng huàn chū jiā wú bìng zài jiā lǎo fǎ chū jiā zhuàng fǎ
在家病患，出家无病。在家老法，出家壮法。
zài jiā fàng yì mìng chū jiā xiū huì mìng zài jiā kuáng zhà chū jiā wú
在家放逸命，出家修慧命。在家诳诈，出家无
kuáng zài jiā duō zuò chū jiā wú zuò zài jiā dú qì chū jiā gān
诳²⁹。在家多作，出家无作。在家毒器，出家甘
lù qì zài jiā zāi huàn chū jiā wú zāi hài zài jiā bù shě chū jiā
露器。在家灾患，出家无灾害。在家不舍，出家
fàng shě zài jiā zhī rén qǔ yú dú guǒ chū jiā zhī rén qǔ wú dú guǒ
放舍。在家之人取于毒果，出家之人取无毒果。
zài jiā zhī rén bú ài xiāng yìng chū jiā bù yǔ bú ài xiāng yìng zài jiā
在家之人不爱相应，出家不与不爱相应。在家
chī zhòng chū jiā zhì qīng zài jiā shī fāng biàn chū jiā jìng fāng biàn
痴重，出家智轻。在家失方便，出家净方便。
zài jiā shī zhèng yì chū jiā jìng zhèng yì zài jiā shī zhì yì chū jiā
在家失正意，出家净正意。在家失至意，出家
jìng zhì yì zài jiā zhī rén bù néng zuò jiù chū jiā zuò jiù zài jiā zào
净至意。在家之人不能作救，出家作救。在家造
qióng liè chū jiā bú zào qióng zài jiā fēi shě chū jiā zuò shě zài
穷劣，出家不造穷。在家非舍，出家作舍。在

²⁸ 大正藏：除；龙藏：俱；永乐北藏：俱

²⁹ 大正藏：诈；龙藏：诳；永乐北藏：诳

jiā fēi guī chū jiā zuò guī zài jiā duō nù chū jiā duō cí zài jiā
家非归，出家作归。在家多怒，出家多慈。在家
fù dàn chū jiā shě dàn zài jiā bú jìn yī qiè zhēng sòng chū jiā jìn
负担，出家舍担。在家不尽一切争讼，出家尽
zhēng zài jiā yǒu guò chū jiā wú guò zài jiā cōng wù chū jiā
争。在家有过，出家无过。在家忪³⁰务，出家
xián wù zài jiā rè nǎo chū jiā lí rè zài jiā duō chóu chū jiā wú
闲务。在家热恼，出家离热。在家多讎，出家无
chóu zài jiā zhù jù chū jiā wú jù zài jiā cái jiān chū jiā dé jiān
讎。在家贮聚，出家无聚。在家财坚，出家德坚。
zài jiā yōu jù chū jiā jì yōu zài jiā sǔn hào chū jiā zēng yì zài
在家忧俱，出家寂忧。在家损耗，出家增益。在
jiā yì dé chū jiā zhī rén yì jié nán dé zài jiā yì zuò chū jiā nán
家易得，出家之人亿劫难得。在家易作，出家难
zuò zài jiā shùn liú chū jiā nì liú zài jiā chǔ liú chū jiā chuán
作。在家顺流，出家逆流。在家处流，出家船
fá zài jiā jié hé chū jiā yuè dù zài jiā cǐ àn chū jiā bǐ àn
棧。在家结河，出家越度。在家此岸，出家彼岸。
zài jiā chán fù chū jiā lí chán zài jiā xián hèn chū jiā jì hèn
在家缠缚，出家离缠。在家嫌恨，出家寂恨。
zài jiā wáng fǎ chū jiā fó fǎ zài jiā ài rǎn wū chū jiā lí rǎn wū
在家王法，出家佛法。在家爱染污，出家离染污
31 zài jiā shēng kǔ chū jiā shēng lè zài jiā qiǎn jìn chū jiā shēn
。在家生苦，出家生乐。在家浅近，出家深
yuǎn zài jiā yì bàn chū jiā nán bàn zài jiā qī bàn chū jiā xīn
远。在家易伴，出家难伴。在家妻伴，出家心
bàn zài jiā cōng wù chū jiā lí wù zài jiā bī tā kǔ chū jiā
伴。在家息³²务，出家离务。在家逼他苦，出家
lè tā lè 33 zài jiā cái shī chū jiā fǎ shī zài jiā chí mó chuáng
乐他乐³³。在家财施，出家法施。在家持魔幢，
chū jiā chí 34 fó chuáng zài jiā cháo kū chū jiā lí cháo zài jiā fēi
出家持³⁴佛幢。在家巢窟，出家离巢。在家非

³⁰ 大正藏：忽；龙藏：念；永乐北藏：念

³¹ 大正藏：出家离染；龙藏：出家离染污；永乐北藏：出家离染污

³² 大正藏：忽；龙藏：息；永乐北藏：息

³³ 大正藏：出家乐他；龙藏：出家乐他乐；永乐北藏：出家乐他乐

³⁴ 龙藏，持；永乐北藏：我；大正藏：持

dào chū jiā lí fēi dào zài jiā chóu lín chū jiā lí lín rú shì
 道，出家离非道。在家稠林，出家离林。’如是，
 zhǎngzhě zài jiā pú sà jiàn cì sī niàn wǒ héng hé shāděngshè yú
 长者，在家菩萨渐次思念：‘我恒河沙等设于
 dà sì³⁵ wèi zhū zhòngshēng yī rì xī shī shàntiáo fǎ zhōng shēng
 大祀³⁵，为诸众生，一日悉施，善调法中，生
 chū jiā xīn shì zé jiān shí shī yǐ bì zú wǒ jīn yīngdāngjiān xiū jiè
 出家心，是则坚实，施已毕足，我今应当坚修戒
 wén bǐ rù sēngfáng lǐ rú lái tā shēng yú sānxiǎng wǒ yì
 闻。’彼入僧坊，礼如来塔，生于三想：‘我亦
 dāng dé rú shì gòngyǎng wǒ yì dāng dé mǐn yī qiè zhòngshēng liú yú
 当得如是供养，我亦当得愍³⁶一切众生留于
 shè lì wǒ rú shì xué rú shì xíng rú shì jīng jìn jí dé ā nòu
 舍利；我如是学、如是行、如是精进，疾得阿耨
 duō luó sānmiǎosān pú tí shè zuò yī qiè fó zhū shì yǐ rú fó rú lái
 多罗三藐三菩提；设作一切佛诸事已，如佛如来
 rù yú niè pán shì rù sēngfāngguān yú yī qiè zhū bǐ qiū dé shéi shì
 入于涅槃。’是入僧坊观于一切诸比丘德，谁是
 duō wén shéi shì shuō fǎ shéi shì chí lǜ shéi chí ā hán hé
 多闻？谁是说法？谁是持律？谁持阿含？何
 děng bǐ qiū chí pú sà zàng shéi ā liàn ér hé děng bǐ qiū shǎo yù
 等比丘持菩萨藏？谁阿练儿？何等比丘少欲
 qǐ shí zhuó fèn sǎo yī dú chǔ lí yù shéi shì xiū xíng shéi shì zuò
 乞食、著粪扫衣独处离欲？谁是修行？谁是坐
 chán shéi shì yíng shì shéi shì sì zhǔ xī guān bǐ xíng suí zhū³⁷
 禅？谁是营事？谁是寺主？悉观彼行，随诸³⁷
 rén yù bù shēng jī hē ruò zài sì miào jí wǎng jù luò yǒu suǒ yán shuō
 人欲不生讥呵。若在寺庙及往聚落，有所言说，
 shàn hù kǒu yè ruò yǒu bǐ qiū fá yú yī bō bìng yào suǒ xū suí yìng
 善护口业。若有比丘乏于衣钵、病药所须，随应
 jǐ yǔ bú lìng qǐ chēn hé yǐ gù zhū tiān jí rén yǒu dù jí³⁸ jié
 给与，不令起瞋。何以故？诸天及人有妬嫉³⁸结，
 yīng bèi hù bǐ fán fū rén xīn fēi ā luó hàn fán fū qǐ guò fēi ā luó
 应倍护彼。凡夫人心非阿罗汉，凡夫起过非阿罗

³⁵ 大正藏：祀；龙藏：礼；永乐北藏：礼

³⁶ 大正藏：愍；龙藏：愍；永乐北藏：愍

³⁷ 大正藏：谁；永乐北藏：诸；龙藏：诸

³⁸ 大正藏：妬嫉；永乐北藏：妬嫉；龙藏：嫉妬

hàn bǐ jìn duō wén wèi xiū wén gù qīn shuō fǎ zhě xiū xíng jué dìng
汉。彼近多闻，为修闻故；亲说法者，修行决定；
jìn chí lǜ zhě tiáo fú jié shǐ bú duò fàn zhōng qīn jìn chí yú pú
近持律者，调伏结使，不堕犯中；亲近持于菩
sà zàng rén yú xué xiū xíng liù bō luó mì jí xiū fāng biàn jìn ā liàn ér
萨藏人，于学修行六波罗蜜及修方便；近阿练儿，
xiū xué dú chǔ qīn jìn xiū xíng xiū xué duān zuò ruò yǒu bǐ qiū wèi dìng
修学独处；亲近修行，修学端坐。若有比丘未定
wèi zhě xū yī shī yī xū bō shī bō quàn bǐ bǐ qiū fā wú shàng
位者，须衣施衣，须钵施钵，劝彼比丘发无上
xīn hé yǐ gù cǐ fēi shèng chù cái fǎ shè bǐ rú shì zhǎng
心。何以故？此非胜处，财法摄彼。如是，长
zhě zài jiā pú sà rú shì shàn zhī shā mén zhī xíng ruò yǒu shā mén dòu
者，在家菩萨如是善知沙门之行。若有沙门斗
sòng zhēng jìng ér hé hé zhī shě yú shēn mìng shǒu hù zhèng fǎ zhǎng zhě
讼诤竞而和合之，舍于身命守护正法。长者，
zài jiā pú sà jiàn bìng bǐ qiū shě zì ròu xuè lìng bǐ bìng yù zhǎng zhě
在家菩萨见病比丘，舍自肉血令彼病愈。长者，
zài jiā pú sà wèi kāi shī xīn bù xiān qǐng tā shī yǐ xīn huǐ yī qiè
在家菩萨未开施心，不先请他，施已心悔。一切
shàn běn yǐ pú tí xīn ér wéi shàng shǒu zhǎng zhě zài jiā pú sà zhù
善本以菩提心而为上首，长者，在家菩萨住
zài jiā dì rú fó jiào xíng bú wàng bù shī zhù pú tí fǎ xiàn fǎ wú rǎn
在家地如佛教行，不忘不失助菩提法，现法无染，
dé zēng shèng fǎ
得增胜法。”

ěr shí yù qié zhǎng zhě jí zhū zhǎng zhě yī qiè tóng shēng huān
尔时，郁伽长者及诸长者，一切同声欢

xǐ zàn tàn xī yǒu shì zūn shàn shuō zài jiā guò huàn ér yóu wèi
喜赞叹：“希有！世尊！善说在家过患，而犹未
zhī chū jiā jiè xíng chū jiā gōng dé shì zūn wǒ děng yì guān zài jiā
知出家戒行、出家功德。世尊！我等亦观在家
duō guò chū jiā dé dà wéi yuàn shì zūn āi mǐn wǒ děng yuàn dé
多过、出家德大。唯愿世尊！哀愍我等，愿得
chū jiā
出家。”

shuō shì yǔ yǐ fó gào zhǎng zhě chū jiā shèn nán yī xiàng
说是语已，佛告长者：“出家甚难，一向

jìng xíng
净行。”

shí zhūzhǎngzhě bó yán shì zūn shí rú shèngjiào wéiyuàn
时，诸长者白言：“世尊！实如圣教。唯愿

shì zūn tīng wǒ chū jiā dāng rú jiàoxíng
世尊听我出家，当如教行。”

ěr shí shì zūn jí tīngchū jiā gào mí lè pú sà yī qiè jìng
尔时，世尊即听出家。告弥勒菩萨、一切净

pú sà rǔ shànzhàng fū lìng shì děngchū jiā shí mí lè děng
菩萨：“汝善丈夫，令是等出家。”时，弥勒等

lìng jiǔ qiānzhǎngzhě xī jiē chū jiā shì zhǎngzhěděngshòuchū jiā jiè
令九千长者悉皆出家，是长者等受出家戒。

shì shí fù yǒuqiānzhǎngzhěděng fā ā nòuduō luó sānmiǎosān pú tí
是时，复有千长者等，发阿耨多罗三藐三菩提

xīn
心。

ěr shí yù qié zhǎngzhě bó yán shì zūn yǐ shuō zài jiā guò
尔时，郁伽长者白言：“世尊已说在家过

huàngōng dé shàn zāi shì zūn yuànshuōchū jiā pú sà jiè wéngōng
患功德。善哉！世尊！愿说出家菩萨戒闻功

dé zhī xíng yún hé pú sà shànmiào fǎ zhōngtiáo fú chū jiā lǐ bài
德之行。云何菩萨善妙法中调伏出家，礼拜、

qǐ zhù qù lái jìn zhǐ
起住、去来、进止？”

fó gào zhǎngzhě shàn sī niàn zhī dāngwèi rǔ shuō chū jiā
佛告长者：“善思念之，当为汝说！出家

pú sà yīng rú shì xué rú shì zhù xíng
菩萨应如是学，如是住行。”

wěi rán shì zūn shòujiào ér tīng
“唯然！世尊！受教而听。”

fó yán zhǎngzhě chū jiā pú sà yīng rú shì xué wǒ yǐ
佛言：“长者，出家菩萨应如是学：‘我以

hé yuánshě yè chū jiā wèi xiū huì gù qín jiā jīng jìn rú jiù tóu rán
何缘舍业出家？为修慧故，勤加精进如救头然。’

yīngzuò shì niàn wǒ jīn yīngzhù yú sì shèngzhǒng yào xíng tóu tuó
应作是念：‘我今应住于四圣种乐行头陀。’

zhǎngzhě yún hé chū jiā pú sà xiū sì shèngzhǒng shì chū jiā pú sà
长者，云何出家菩萨修四圣种？是出家菩萨

suí suǒ yǒu yī yīngshēng zhī zú tàn měi zhī zú bú wèi yī gù ér
随所有衣，应生知足，叹美知足。不为衣故，而
xíng wàng yǔ ruò bù dé yī bù xiǎng bú niàn bù shēng yōu nǎo shè
行妄语。若不得衣，不想不念，不生忧恼。设
lìng dé yī xīn bù shēng zhuó suī fú zhuó yī ér wú xì zhuó bù
令得衣，心不生著。虽服著衣，而无系著，不
tān bú zhù zhī qí guò jiù zhī yú chū lí suí shì zhī zú bù zì
贪不住，知其过咎，知于出离；随是知足，不自
chēng yù bù huǐ tā rén zhǎngzhě chū jiā zhī rén suí suǒ qǐ shí
称誉，不毁他人。长者，出家之人随所乞食，
suí suǒ fū jù yì dāng zhī zú ér shēng tàn měi bú wèi fū jù ér qǐ
随所敷具，亦当知足而生叹美。不为敷具而起
wàng yǔ bù dé bú niàn bù shēng yōu nǎo dé bù rǎn zhuó wú rǎn
妄语；不得不念，不生忧恼；得不染著，无染
xīn xù bú lìng bú xì zhī qí guò jiù zhī chū lí xíng suí shì zhī
心畜，不悞不系；知其过咎，知出离行；随是知
zú zhōng bù zì chēng huǐ yú tā rén yào duàn yào lí yào
足，终不自称，毁于他人。乐断、乐离，乐
yú xiū xí yú cǐ yào duàn yào lí yào xiū bú zì chēng yù zhǎng
于修习，于此乐断、乐离、乐修不自称誉。长
zhě shì míng chū jiā pú sà zhù sì shèng zhǒng
者，是名出家菩萨住四圣种。

fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà yǐ shí gōng dé chí zhuó shēn
“复次，长者，出家菩萨以十功德持著身

yī hé děng shí wèi cán chǐ gù wèi fù xíng gù wèi wén méng gù
衣。何等十？为惭耻故；为覆形故；为蚊虻故；
wèi fēng bào gù bú wèi ruǎn chù bú wèi hǎo gù wèi yú shā mén biǎo jiè
为风暴故；不为软触不为好故；为于沙门表戒
xiàng gù cǐ rǎn sè yī lìng zhū rén tiān ā xiū luó děng shēng tā xiǎng gù
相故；此染色衣令诸人天阿修罗等生塔想故，
ér shòu chí zhī jiě tuō ér rǎn fēi yù rǎn yī jì jìng suǒ yí fēi
而受持之；解脱而染，非欲染衣，寂静所宜，非
jié suǒ yí zhuó cǐ rǎn yī bù qǐ zhū è xiū zhū shàn yè bú wèi
结所宜，著此染衣；不起诸恶，修诸善业，不为
hǎo gù zhuó rǎn fú yī zhī shèng dào yǐ wǒ rú shì zuò yú yī
好故，著染服衣；知圣道已，我如是作，于一
niàn qǐng bù chí rǎn jié zhǎngzhě shì míng chū jiā pú sà shí shì gōng
念顷，不持染结。长者，是名出家菩萨十事功

dé chí zhuó shēn yī
德持著身衣。

fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà jiàn shí shì gù jìn qí xíng
“复次，长者，出家菩萨见十事故，尽其形
shòu bù shě qǐ shí hé děng shí wǒ jīn zì huó bù yóu tā huó
寿不舍乞食。何等十？我今自活，不由他活；
ruò yǒu zhòng shēng shī wǒ shí zhě yào lìng ān zhù yú sān guī chù rán hòu
若有众生施我食者，要令安住于三归处，然后
shòu shí ruò bù shī shí yú shì zhòng shēng shēng dà bēi xīn wèi bǐ
受食。若不施食，于是众生生大悲心，为彼
zhòng shēng qín xíng jīng jìn lìng shì zhòng shēng suǒ zuò bàn yǐ hòu sì qí
众生勤行精进，令是众生所作办已后食其
shí yòu wǒ bù wéi fó suǒ jiào chì wèi zhí mǎn zú gēn běn yīn gù
食；又我不违佛所教勅，为植³⁹满足根本因故，
yī xiáng fú màn jī jù wú jiàn dǐng yīn yuán gù bú wèi nǚ rén zhàng
依降伏慢积、聚无见顶因缘故，不为女人、丈
fū nán nǚ gòng hé hé gù píngděng qǐ shí yú zhū zhòng shēng shēng
夫、男女共和合故，平等乞食；于诸众生生
píngděng xīn jí yī qiè zhì zhuāng yán jù gù zhǎngzhě chū jiā pú
平等心，集一切智庄严具故。长者，出家菩
sà jiàn cǐ shí lì jìn shòu bù shě yú qǐ shí fǎ ruò yǒu zhì xīn jìng xìn
萨见此十利，尽寿不舍于乞食法。若有至心敬信
lái qǐng ěr shí yīng qù ruò yǒu qǐng zhě bú zhì xīn qǐng guānyǒu
来请，尔时应去；若有请者，不至心请，观有
zì lì lì bǐ yīn yuán jí biànyīng qù
自利利彼因缘，即便应去。

fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà jiàn shí lì gù zhōng bù
“复次，长者，出家菩萨见十利故，终不
shě yú ā liàn ér chù hé děng shí zì zài chú qù gù wú wǒ chí gù
舍于阿练儿处。何等十？自在除去故；无我持故；
shě wò jù ài gù jì wú ài gù chù wú kě lì gù ā liàn ér chù
舍卧具爱故；寂无爱故；处无可利故；阿练儿处
shě shēn mìng gù shě zhòng nào gù rú lái fǎ zhōng suǒ zuò zuò gù
舍身命故；舍众闹故；如来法中所作作故；
jì dìng shì yì gù zhuān niàn wú liú nán gù zhǎngzhě shì míng chū
寂定适意故；专念无留难故。长者，是名出

³⁹ 大正藏：殖；永乐北藏：植；龙藏：植

jiā pú sà jiàn shí dé lì jìn shòu bù shě ā liàn ér chù zhǎngzhě
家菩萨见十德利，尽寿不舍阿练儿处。长者，
ruò ā liàn ér yù tīng fǎ gù yǒu hé shàng ā shé lí yīn yuán shì gù
若阿练儿欲听法故，有和尚⁴⁰阿阁梨因缘事故，
wèi wèn bìng gù zhì cūn jù zhōng dāng zuò shì niàn jīn yè huán qù
为问病故，至村聚中，当作是念：‘今夜还去。’
ruò wèi dú sòng zài fáng shè zhù yīng zuò shì niàn wǒ jīn gù zài ā liàn
若为读诵在房舍住，应作是念：‘我今故在阿练
rě chù zhù ā liàn ér chù yǔ fǎ xiāng yìng yú yī qiè wù wú yǒu zhēng
若处，住阿练儿处，与法相应，于一切物无有诤
xiǎng yú yī qiè fǎ wú zhàng ài xiǎng jí fǎ wú yàn zhǎngzhě
想，于一切法无障碍想，集法无厌。’长者，
chū jiā pú sà zài ā liàn ér chù zuò rú shì guān wǒ yǐ hé yuán zhù
出家菩萨在阿练儿处作如是观：‘我以何缘住
ā liàn ér chù fēi dàn kōng chù míng wéi shā mén shì zhōng duō yǒu bù
阿练儿处？非但空处名为沙门，是中多有不
tiáo bú jì bù jiān bù xiāng yìng yì zhù shì zhōng suǒ wèi zhāng lù
调不寂，不坚不相应亦住是中，所谓獐、鹿、
mí hóu niǎo shòu shī zǐ hǔ láng zéi zhān tuó luó shì
猕猴、鸟、兽、师子、虎、狼、贼旃陀罗，是
děng wú yǒu shā mén gōng dé shì gù wǒ yīng jù ā liàn ér xíng shā mén
等无有沙门功德。是故，我应具阿练儿行沙门
yì lì wèi xì niàn bú luàn dé tuó luó ní xiū dà cí dà bēi wǔ
义利，谓系念不乱，得陀罗尼，修大慈大悲，五
tōng zì zài mǎn liù bō luó mì bù shě yī qiè zhì xīn xiū xíng fāng biàn
通自在，满六波罗蜜，不舍一切智心，修行方便，
cháng yǐ fǎ shī shè qǔ zhòng shēng jiào huà zhòng shēng bù shě shè fǎ
常以法施摄取众生，教化众生。不舍摄法，
xiū xíng liù niàn qín jìn xiū wén xì niàn xiū jí zhèng xiāng yìng xíng bú
修行六念，勤进修闻，系念修集正相应行，不
zhèng guǒ zhì shǒu hù zhèng fǎ xìn yú yè bào shì míng zhèng jiàn
证果智，守护正法，信于业报，是名正见。
duàn yú yī qiè wàng xiǎng fēn bié shì zhèng sī wéi suí suǒ jiě fǎ ér
断于一切妄想分别，是正思惟。随所解法而
wèi yǎn shuō shì míng zhèng yǔ chú jìn yè lòu⁴¹ shì míng zhèng yè
为演说，是名正语。除尽业漏⁴¹，是名正业。

⁴⁰ 大正藏：上；永乐北藏：尚；龙藏：尚（后同）

⁴¹ 大正藏：满；永乐北藏：漏；龙藏：漏

duànchú jié xí shì míngzhèngmìng qín qù yú dìng shì míngzhèng jìn
断除结习，是名正命。勤趣于定，是名正进。

bú wàngzhū fǎ shì míngzhèngniàn dé yī qiè zhì zhī shì míngzhèng
不忘诸法，是名正念。得一切智知，是名正

dìng jiě kōng bù jīng wú xiàng bú bù wú yuàn bú qiè xīn bù zhí
定。解空不惊，无相不怖，无愿不怯，心不执

yǒu yī yì bù yī yǔ yī zhì bù yī shí yī fǎ bù yī rén yī
有，依义不依语，依智不依识，依法不依人，依

liǎo yì jīng bù yī bù liǎo yì jīng zhǎngzhě shì míngchū jiā pú sà zhù
了义经不依不了义经。’长者，是名出家菩萨住

shāmén fǎ
沙门法。

fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà bù yīng qīn jìn duō rén zhòng
“复次，长者，出家菩萨不应亲近多人众

zhōng wǒ yīng shě bǐ wǒ zhī shàngēnzhōng bù shě yú yī qiè zhòng
中：‘我应舍彼！我之善根终不舍于一切众

shēng gù xiū yú shàngēn zhǎngzhě chū jiā pú sà yǒu sì qīn jìn
生故，修于善根。’长者，出家菩萨有四亲近，

rú lái suǒ xǔ hé děng wéi sì zhǎngzhě chū jiā pú sà qīn jìn tīng
如来所许。何等为四？长者，出家菩萨亲近听

fǎ shì fó suǒ xǔ qīn jìn chéngshú yī qiè zhòngshēng shì fó suǒ
法，是佛所许；亲近成熟一切众生，是佛所

xǔ gòngyǎng rú lái shì fó suǒ xǔ qīn jìn bù shě yī qiè zhì xīn
许；供养如来，是佛所许；亲近不舍一切智心，

shì fó suǒ xǔ zhǎngzhě shì míngchū jiā pú sà sì zhǒng qīn jìn rú lái
是佛所许。长者，是名出家菩萨四种亲近如来

suǒ xǔ zhǎngzhě qīn jìn shì sì wù qīn jìn yú
所许。长者，亲近是四，勿亲近余。

fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà zhù ā liàn ér chù yīng
“复次，长者，出家菩萨住阿练儿处，应

rú shì niàn wǒ yǐ hé gù lái zài cǐ chù wǒ lái zhì cǐ wèi bù hé
如是念：‘我以何故来在此处？我来至此为怖何

shì wèishéi gù lái wèizhòngnào gù wèiqīn jìn gù wèitān
事？畏谁故来？畏众闹故，畏亲近故，畏贪、

chēn chī gù wèikuángmàn gù wèinǎo rè gù wèiqiāntān gù
瞋、痴故，畏狂慢故，畏恼热故，畏悭贪故，

wèiyú sè shēng xiāng wèi chù gù wèiyú yīn mó fánnǎo
畏于色、声、香、味、触故，畏于阴魔、烦恼

mó sǐ mó tiānmó gù wúchángchángwèi wúwǒwǒwèi kǔ
魔、死魔、天魔故；无常常畏，无我我畏，苦
zhōng lè wèi bújìngjìngwèi xīnyìshíwèi xiànzàichuídǎwèi
中乐畏，不净净畏，心意识畏，现在捶打畏，
wǒjiànwèi wǒwǒsuǒwèi èzhīshíwèi lìyǎngwèi fēishíyǔ
我见畏，我我所畏，恶知识畏，利养畏，非时语
wèi bújiànyánjiànwèi bùwényánwénwèi búniànyánniànwèi bù
畏，不见言见畏，不闻言闻畏，不念言念畏，不
shíyánshíwèi shāméngòuwèi yùjiè sèjiè wúsèjièwèi
识言识畏，沙门垢畏，欲界、色界、无色界畏，
yīqièzhūdàoshēngsǐchùwèi dìyùwèi chùshēngwèi èguǐwèi
一切诸道生死处畏，地狱畏、畜生畏、饿鬼畏。
wǒjīnbùjùrúshìděngwèi láizhìyú cǐ āliànérchù búzhùzài
我今怖惧如是等畏，来至于此阿练儿处，不住在
jiākuìnàozhòngzhōng ruòbùxiūxíng bùxiūniànchù zébùxiāng
家愤闹众中，若不修行，不修念处，则不相
yìng tuōshìwèigù láizhìcǐchù guòqùwúliàngpúsà móhē sà
应。脱是畏故，来至此处。过去无量菩萨摩诃萨，
yīqièjiēzhù āliànérchù jiětuōzhūwèi déyúwúwèi déwú
一切皆住阿练儿处，解脱诸畏，得于无畏，得无
wèi ānòuduōluósānmiǎosānpútí wèiláipúsà yìfùrúshì zhù
畏阿耨多罗三藐三菩提。未来菩萨亦复如是，住
āliànérchù tuōyīqièwèi déyúwúwèi wúshàngzhèngdào xiàn
阿练儿处，脱一切畏，得于无畏无上正道。现
zài púsà móhē sà yìfùrúshì zhù āliànérchù xiūxíngwúwèi
在菩萨摩诃萨亦复如是，住阿练儿处，修行无畏，
déyúwúwèi ānòuduōluósānmiǎosānpútí tuōyīqièwèi shìgù
得于无畏阿耨多罗三藐三菩提，脱一切畏。是故，
wǒjīnyùdéwúwèi tuōyīqièwèi zhù āliànérchù
我今欲得无畏，脱一切畏，住阿练儿处。’

fùcì zhǎngzhě chūjiāpúsà zhù āliànérchù wúbù
“复次，长者，出家菩萨住阿练儿处，无怖
wúwèi yīng rúshìxué ruòyǒuwèizhě jiēyóuzhuówǒ jiēyóu
无畏，应如是学：‘若有畏者，皆由著我，皆由
zhíwǒ wǒwéichūshǒu jiēyóu àiwǒ qǐwǒ jiànwǒ xiǎng
执我，我为初首；皆由爱我、起我、见我、想
wǒ chíwǒ wàngxiǎng yúwǒ shǒuhù yúwǒ ruòzhù āliànér
我、持我、妄想于我、守护于我。若住阿练儿

chù bù shě zhí wǒ shì wéi shī lì zhǎngzhě ruò zhù ā liàn ér
处，不舍执我，是为失利。’ 长者，若住阿练儿
chù wú yǒu wǒ xiǎng shì zhù ā liàn ér chù wú yǒu jiàn zhuó shì
处，无有我想，是住阿练儿处；无有见著，是
zhù ā liàn ér chù bú zhù wǒ wǒ suǒ shì zhù ā liàn ér chù zhǎngzhě
住阿练儿处；不住我我所，是住阿练儿处。长者
dāng zhī wú niè pán xiǎng shì zhù ā liàn ér chù kuàng fán nǎo xiǎng
当知，无涅槃想，是住阿练儿处，况烦恼想？
zhǎngzhě wèi ā liàn ér chù zhě bù yī zhuó yú yī qiè zhū fǎ bú
长者，谓阿练儿处者，不依著于一切诸法，不
zhù zhū fǎ yú zhū fǎ wú ài bù yī sè shēng xiāng wèi
住诸法，于诸法无碍，不依色、声、香、味、
chù zhù zhù yī qiè fǎ píngděng wú gòu zhù shàn tiáo xīn qì yī qiè
触住。住一切法平等无垢；住善调心；弃一切
wèi zhù yú wú wèi zhù tuō yī qiè jié liú dà hé zhù yú shèng zhǒng
畏，住于无畏；住脱一切结流大河；住于圣种；
zhù yú shǎo yù zhù yú zhī zú yì mǎn yì yǎng zhù chōng mǎn zhì
住于少欲；住于知足，易满易养；住充满智；
zhù rú wén xiū xíng zhù yú jiě tuō guān kōng wú xiàng wú zuò mén gù
住如闻修行；住于解脱，观空无相无作门故；
zhù jiě tuō zhī jiàn duàn xì fù gù zhù yú biān jì shùn yīn yuán gù
住解脱知见，断系缚故；住于边际，顺因缘故；
zhù suǒ zuò⁴² yǐ bàn jiū jìng jìng gù zhǎngzhě yóu rú kōng chù yào mù
住所作⁴²已办，究竟净故。长者，犹如空处药木
cóng lín bú bù bú wèi rú shì zhǎngzhě chū jiā pú sà zhù ā
丛林，不怖不畏，如是，长者，出家菩萨住阿
liàn ér chù yīng zì shēng xīn yóu rú cǎo mù qiáng bì děng xiǎng yóu
练儿处，应自生心犹如草木、墙壁等想，犹
rú huàn xiǎng shì zhōng shéi wèi shéi bù shì gù⁴³ yīng yǐ wú wèi guān
如幻想，是中谁畏谁怖？是故⁴³应以无畏观
shēn cǐ shēn fēi wǒ fēi wǒ suǒ wú zhòng shēng wú shòu mìng
身，此身非我、非我所，无众生、无寿命、
wú rén wú zhàng fū wú shào nián suǒ yán wèi zhě kōng míng wú shí
无人、无丈夫、无少年。所言畏者，空名无实，
wǒ jīn bù yīng yǐ wú shí shēng wèi rú bǐ kōng chù yào mù cóng lín wú
我今不应以无实生畏，如彼空处药木丛林，无

⁴² 大正藏：住；永乐北藏：作；龙藏：作

⁴³ 大正藏：以；永乐北藏：应；龙藏：应

zhù wú hù yīng rú shì zhī yī qiè fǎ yǐ rú shì shànzhù ā liàn ér
住⁴⁴无护。应如是知一切法已，如是善住阿练儿
chù hé yǐ gù duànyōuzhēng gù míng ā liàn ér wú shēng wú
处。何以故？断忧诤故，名阿练儿；无生无
hù míng ā liàn ér
护，名阿练儿。

fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà zhù ā liàn ér chù yīng
“复次，长者，出家菩萨住阿练儿处，应
rú shì xué jiànshùn jiè jù cì xiū dìng jù zhù ā liàn ér chù jí
如是学：渐顺戒聚，次修定聚；住阿练儿处，集
yú huì jù zhù ā liàn ér chù xí jiě tuō jù zhù ā liàn ér chù
于慧聚；住阿练儿处，习解脱聚；住阿练儿处，
shēng jiě tuō zhī jiàn jù zhù ā liàn ér chù fū zhù pú tí fǎ zhù ā
生解脱知见聚；住阿练儿处，敷助菩提法；住阿
liàn ér chù jí yú shí èr tóu tuó gōng dé zhù ā liàn ér chù dì fāng
练儿处，集于十二头陀功德；住阿练儿处，谛方
biàn gù zhù ā liàn ér chù shàn zhī yīn gù zhù ā liàn ér chù děng
便故；住阿练儿处，善知阴故；住阿练儿处，等
fǎ jiè gù zhù ā liàn ér chù xuēchúzhū rù gù zhù ā liàn ér chù
法界故；住阿练儿处，削除诸入故；住阿练儿处，
bú wàng pú tí xīn gù zhù ā liàn ér chù guānkōng wú wèi gù zhù
不忘菩提心故；住阿练儿处，观空无畏故；住
ā liàn ér chù bù shī yī qiè zhū shàngēn gù zhù ā liàn ér chù fó
阿练儿处，不失一切诸善根故；住阿练儿处，佛
suǒ zàn tàn zhù ā liàn ér chù pú sà suǒ zàn zhù ā liàn ér chù
所赞叹；住阿练儿处，菩萨所赞；住阿练儿处，
zhū shèng suǒ yù zhù ā liàn ér chù yù jiě tuō zhě zhī suǒ yī gù zhù
诸圣所誉；住阿练儿处，欲解脱者之所依故；住
ā liàn ér chù yù yī qiè zhì zhě yīng zhù shì chù
阿练儿处，欲一切智者应住是处。

fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà zhù ā liàn ér chù yǐ shǎo
“复次，长者，出家菩萨住阿练儿处，以少
xǔ shì mǎn liù bō luó mì hé yǐ gù zhù ā liàn ér chù bù xī shēn
许事满六波罗蜜。何以故？住阿练儿处，不惜身
mìng shì míng chū jiā pú sà zhù ā liàn ér chù xiū xí mǎn yú tán bō
命，是名出家菩萨住阿练儿处，修习满于檀波

⁴⁴ 大正藏：主；永乐北藏：住；龙藏：住

luó mì zhǎngzhě chū jiā pú sà zhù tóu tuó jiè shēnkǒu yì jiè
罗蜜。长者，出家菩萨住头陀戒、身口意戒，
shì míngchū jiā pú sà zhù ā liàn ér chù xiū xí mǎn yú shī bō luó mì
是名出家菩萨住阿练儿处，修习满于尸波罗蜜。
zhǎngzhě yún hé chū jiā pú sà zhù ā liàn ér chù xiū xí mǎn yú rěn
长者，云何出家菩萨住阿练儿处⁴⁵，修习满于忍
bō luó mì yú zhū zhòng shēng wú chēn huì xīn rěn yī qiè zhì zhǎng
波罗蜜？于诸众生无瞋恚心，忍一切智。长
zhě shì míngchū jiā pú sà zhù ā liàn ér chù xiū xí mǎn yú rěn bō luó
者，是名出家菩萨住阿练儿处，修习满于忍波罗
mì zhǎngzhě yún hé chū jiā pú sà zhù ā liàn ér chù xiū xí mǎn
蜜。长者，云何出家菩萨住阿练儿处，修习满
yú jìn bō luó mì ér shì pú sà yīng rú shì xué wǒ bù lí shì chù
于进波罗蜜？而是菩萨应如是学：‘我不离是处，
yào dāng dé yú wú shēng fǎ rěn zhǎngzhě shì míngchū jiā pú sà zhù
要当得于无生法忍。’长者，是名出家菩萨住
ā liàn ér chù xiū xí mǎn yú jìn bō luó mì zhǎngzhě yún hé chū
阿练儿处，修习满于进波罗蜜。长者，云何出
jiā pú sà zhù ā liàn ér chù xiū xí mǎn yú chán bō luó mì zhǎng
家菩萨住阿练儿处，修习满于禅波罗蜜？长
zhě chū jiā pú sà zhù ā liàn ér chù shě yú chán dìng jiào huà zhòng
者，出家菩萨住阿练儿处，舍于禅定，教化众
shēng xiū zhū shàn gēn zhǎngzhě shì míngchū jiā pú sà zhù ā liàn ér
生修诸善根。长者，是名出家菩萨住阿练儿
chù xiū xí mǎn yú chán bō luó mì zhǎngzhě yún hé chū jiā pú sà
处，修习满于禅波罗蜜。长者，云何出家菩萨
zhù ā liàn ér chù xiū xí mǎn yú bō rě bō luó mì zhǎngzhě shì
住阿练儿处，修习满于般若波罗蜜。长者，是
chū jiā pú sà zhù ā liàn ér chù yīng rú shì xué rú wǒ cǐ shēn
出家菩萨住阿练儿处，应如是学：‘如我此身，
kōng chù yì ěr rú wǒ cǐ shēn pú tí yì ěr rú wú wàng xiǎng
空处亦尔。如我此身，菩提亦尔。如如无妄想，
rú kōng wú wàng xiǎng zhǎngzhě shì míngchū jiā pú sà zhù ā liàn ér
如空无妄想。’长者，是名出家菩萨住阿练儿
chù xiū mǎn bō rě bō luó mì zhǎngzhě chū jiā pú sà zhù ā liàn
处，修满般若波罗蜜。长者，出家菩萨住阿练

⁴⁵ 大正藏：住阿练儿；永乐北藏：住阿练儿处；龙藏：住阿练儿处

ér chù rú shì xiū mǎn liù bō luó mì zhǎngzhě chū jiā pú sà chéng
儿处，如是修满六波罗蜜。长者，出家菩萨成
jiù sì fǎ zhī ā liàn ér chù hé děng sì jìng jiè duōwén sī
就四法，知阿练儿处。何等四？净戒；多闻；思
wéixiāngyìng rú fǎ xiū xíng shì míngchū jiā pú sà zhī zhù ā liàn ér
惟相应；如法修行。是名出家菩萨知住阿练儿
chù fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà ruò jié zēngshàng bù yīng qīn
处。复次，长者，出家菩萨若结增上，不应亲
bǐ zhù ā liàn ér chù yīng cuī fú jié fù cì zhǎngzhě chū
彼；住阿练儿处，应摧伏结。复次，长者，出
jiā pú sà zhù ā liàn ér chù yīng xiū wǔ tōng wèihuàtiānlóng yè chā
家菩萨住阿练儿处，应修五通，为化天龙、夜叉、
qián tà pó gù fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà yīng rú fó jiào
乾闥婆故。复次，长者，出家菩萨应如佛教，
zhù ā liàn ér chù shì zhōng wǒ yīng mǎn yú yī qiè qīngjìng zhī shàn
住阿练儿处：‘是中，我应满于一切清净之善，
shàn fǎ suǒ xūn hòu zhì chéng yì jù luò shuō fǎ zhǎngzhě shì míng
善法所熏，后至城邑聚落说法。’长者，是名
chū jiā pú sà rú shì sì fǎ zhù ā liàn ér chù
出家菩萨如是四法住阿练儿处。

fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà cóng ā liàn ér chù qǐ
“复次，长者，出家菩萨从阿练儿处起，
shòu fǎ dú sòng yì yú hé shàng ā shé lí suǒ shàng zhōng xià
受法读诵，诣于和尚阿阁黎所，上、中、下
zuò shì wǒ fú tián bù yīng xiè dài shì wǒ zì yè bù jí yú bǐ yīngwéi
坐是我福田，不应懈怠是我自业，不嫉于彼应为
bǐ shǐ yīng rú shì guān rú lái yīnggòng zhèngbiàn jué yī
彼使。应如是观：‘如来、应供、正遍觉，一
qiè tiān rén mó fàn shā mén pó luó méngòng yǎng fú tián
切天、人⁴⁶、魔、梵、沙门、婆罗门供养福田。

fó shì yī qiè zhòngshēng zhī fù fó bù shēng xīn qiú yú jǐ shǐ wǒ jīn
佛是一切众生之父，佛不生心求于给使，我今
yù xué wǒ yì dāng wéi yī qiè zhòngshēng zuò yú jǐ shǐ wǒ bù qiú tā
欲学。我亦当为一切众生作于给使，我不求他
wèi wǒ jǐ shǐ hé yǐ gù zhǎngzhě ruò yǒu bǐ qiū zhòng yú jǐ
为我给使。’何以故？长者，若有比丘重于给

⁴⁶ 大正藏：世；永乐北藏：人；龙藏：人

shǐ shī fǎ gōng dé ruò yǐ cái shè bǐ dāng yún hé yù shǐ wǒ
使，失法功德。若以财摄，彼当云何？欲使我
zuò gù yǐ cái shè wǒ fēi wéi fǎ gù zì shī jǐ xìn ruò cái shè
作故，以财摄我，非为法故，自失己信。若财摄
jǐ shǐ wú dà bào lì ruò xiàng hé shàng ā shé lí suǒ zhī qí xīn
给使，无大报利。若向和尚阿阁黎所，知其心
yì yīng rú suǒ zuò mò lìng hé shàng ā shé lí bú xìn yú wǒ bú
意，应如所作：‘莫令和 尚 阿 阁 黎 不 信 于 我，不
jìng ài wǒ bǐ shě shēn mìng wéi zàn sòng fǎ gù chèn mǎn qí yì wèi gōng
敬爱我，彼舍身 命 为 赞 诵 法 故；称 满 其 意 为 功
dé lì shě yú lì yǎng zàn tàn yú fǎ zhǎng zhě ruò shì pú sà yú
德 利，舍 于 利 养 赞 叹 于 法。’ 长 者，若 是 菩 萨 于
tā rén suǒ shòu chí dú sòng yī sì jù jì shī jiè rěn jìn
他人所，受持读诵一四句偈，施、戒、忍、进、
dìng huì xiāng yìng jí pú tí dào yú shì shī suǒ wéi fǎ gōng jìng
定、慧相应，集菩提道，于是师所为法恭敬，
rú shàng zhū shī shòu chí wén zì zhāng jù jì sòng yú wú liàng jié
如 上 诸 师 受 持 文 字、章 句、偈 颂，于 无 量 劫
yīng wéi bǐ shǐ bù shēng chǎn wěi yī qiè gòng yǎng zhǎng zhě dāng zhī
应 为 彼 使，不 生 谄 伪，一 切 供 养。长 者 当 知，
bú bào qí ēn kuàng bú jìng fǎ zhǎng zhě ruò xìn qǐ shàn niàn
不 报 其 恩，况 不 敬 法？长 者，若 信 起 善 念，
niàn fó fǎ sēng niàn yú wú lòu niàn jì tiáo fú yú wú liàng
念 佛、法、僧，念 于 无 漏，念 寂 调 伏，于 无 量
jié jǐ shì shǐ lìng gòng yǎng hé shàng yóu bú bào mǎn hé shàng zhī ēn
劫 给 侍，使 令 供 养 和 尚，犹 不 报 满 和 尚 之 恩，
zhǎng zhě yīng rú shì zhī zhǎng zhě dāng zhī ruò wén fǎ yǐ yǒu wú
长 者 应 如 是 知。长 者 当 知，若 闻 法 已，有 无
liàng bào dé wú liàng zhì wǒ yīng wú liàng gòng yǎng hé shàng
量 报，得 无 量 智，我 应 无 量 供 养 和 尚。

fù cì zhǎng zhě chū jiā pú sà rú chū jiā fǎ zhù zhǎng
“复次，长 者，出 家 菩 萨 如 出 家 法 住。长
zhě yún hé míng wéi rú chū jiā fǎ zhù shì chū jiā pú sà wén jìng jiè
者，云 何 名 为 如 出 家 法 住？是 出 家 菩 萨 闻 净 戒
yǐ yīng rú shì xué xiū sì jìng jiè hé děng wéi sì wèi zhù shèng zhǒng
已，应 如 是 学 修 四 净 戒。何 等 为 四？谓 住 圣 种
yào yú tóu tuó bù qīn jìn yú zài jiā chū jiā bù chǎn qū zhù ā liàn
乐 于 头 陀；不 亲 近 于 在 家；出 家 不 谄 曲；住 阿 练

ér chù fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà wén jìng jiè yǐ fù yīng
儿处。复次，长者，出家菩萨闻净戒已，复应
rú shì xué sì jìng jiè hé děng sì wèi shēn jìng jiè yì bù dé shēn
如是学四净戒。何等四？谓⁴⁷身净戒亦不得身；
wèi kǒu jìng jiè yì bù dé kǒu lí yú zhū jiàn fā yī qiè zhì xīn zhǎng
谓口净戒亦不得口；离于诸见；发一切智心。长
zhě shì míng sì jìng jiè fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà wén jìng
者，是名四净戒。复次，长者，出家菩萨闻净
jiè yǐ yīng rú shì xué yú sì jìng jiè hé děng sì lí yú wǒ xiǎng
戒已，应如是学于四净戒。何等四？离于我想；
qì yú wǒ suǒ yuàn duàn cháng jiàn jiě yīn yuán fǎ zhǎngzhě shì
弃于我所；远断常见；解因缘法。长者，是
míng sì jìng jiè fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà wén jìng jiè yǐ
名四净戒。复次，长者，出家菩萨闻净戒已，
yīng rú shì xué yú sì jìng jiè hé děng sì wèi yīn wú suǒ yǒu jiè rú
应如是学于四净戒。何等四？谓阴无所有；界如
fǎ jiè rù rú kōng jù bú zhù jiǎ míng zhǎngzhě shì míng sì jìng
法界；入如空聚；不住假名。长者，是名四净
jiè fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà wén jìng jiè yǐ yīng rú shì
戒。复次，长者，出家菩萨闻净戒已，应如是
xué yú sì jìng jiè hé děng sì zhī wǒ bù dé wǒ wén jué yú tā
学于四净戒。何等四？知我不得我；闻⁴⁸觉于他，
lìng xīn qīng jìng xīn bú yào zhù yī qiè fǎ děng wú yǒu dòng yáo
令心清净；心不乐住，一切法等；无有动摇。
zhǎngzhě shì míng sì jìng jiè fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà wén
长者，是名四净戒。复次，长者，出家菩萨闻
jìng jiè yǐ yīng rú shì xué yú sì jìng jiè hé děng sì suǒ wèi jiě
净戒已，应如是学于四净戒。何等四？所谓解
kōng bú wèi wú xiàng yī qiè zhòng shēng qǐ yú dà bēi rù yú wú
空；不畏无相；一切众生起于大悲；入于无
wǒ zhǎngzhě shì míng chū jiā pú sà sì zhǒng jìng jiè
我。长者，是名出家菩萨四种净戒。

fù cì zhǎngzhě chū jiā pú sà wén jìng sān mèi yǐ yīng
“复次，长者，出家菩萨闻净三昧已，应
rú shì xué hé děng jìng sān mèi wèi yī qiè fǎ wú suǒ yǒu wú yǒu èr
如是学。何等净三昧？谓一切法无所有，无有二

⁴⁷ 大正藏：谓；龙藏：为；永乐北藏：为

⁴⁸ 龙藏：开；永乐北藏：闻；大正藏：闻

xīn zhèng yè xīn yī chù xīn wú dòng yáo xīn wú xì lùn xīn
心、正业心、一处心，无动摇心，无戏论心，
wú luàn nǎo xīn wú yī zhǐ xīn yú xīn zì zài wú yǒu chí sàn bú
无乱闹心，无依止心；于心自在，无有驰散；不
zhù xīn jiè jiàn xīn rú huàn guān yī qiè fǎ děng rú fǎ jiè wú xíng
住心界，见心如幻；观一切法等如法界，无行
wú zhù yòu yì wú qǐ bù dé nèi wài sān mèi tóng děng zhù rú shì
无住，又亦无起；不得内外，三昧同等。住如是
fǎ shuō míng sān mèi rú shì zhǎng zhě shì míng chū jiā pú sà guān
法，说名三昧。如是长者，是名出家菩萨观
jìng dìng jù
净定聚。

fù cì zhǎng zhě chū jiā pú sà wén jìng huì jù wén yǐ
“复次，长者，出家菩萨闻净慧聚，闻已
yīng guān hé děng míng wéi qīng jìng huì jù shì pú sà yīng rú shì xiū xué
应观何等名为清净慧聚？是菩萨应如是修学：
zhī yú yuán fǎ fēn bié zhì biàn zhì jí zhì zhòng shēng zhì shè wài
知于缘法分别智、辩智、疾智、众生智、摄外
zhòng shēng zhì rú shì zhǎng zhě chū jiā pú sà guān jìng huì jù
众生智。如是长者，出家菩萨观净慧聚。

fù cì zhǎng zhě chū jiā pú sà yīng rú shì xué suǒ wèi
“复次，长者，出家菩萨应如是学：所谓
huì zhě míng wú xì fù yǐ wú shēn gù wú suǒ zhí chí wú dòng wú
慧者名无系缚，以无身故；无所执持，无动无
zhù wú xíng wú xiàng wú shēng wú xíng rú xū kōng gù zhǎng zhě
住，无形无相，无生无行，如虚空故。长者，
ruò rú shì guān míng wéi pú sà zhù yú chū jiā
若如是观，名为菩萨住于出家。”

shuō shì fǎ shí bā qiān zhòng shēng fā ā nù duō luó sān miǎo sān
说是法时，八千众生发阿耨多罗三藐三
pú tí xīn shì zhū zhǎng zhě dé wú shēng fǎ rěn sān wàn èr qiān zhòng
菩提心；是诸长者得无生法忍；三万二千众
shēng yuǎn lí chén gù dé fǎ yǎn jìng
生远离尘垢⁴⁹，得法眼净。

ěr shí yù qié zhǎng zhě huān xǐ yǒng yuè yǐ jià zhí bǎi qiān yī
尔时，郁伽长者欢喜踊跃，以价直百千衣

⁴⁹ 大正藏：远尘离垢；永乐北藏：远离尘垢；龙藏：远离尘垢

fèngshànggòng fó bó yán shì zūn yǐ cǐ shàngēn pǔ shī yī qiè
奉 上 供 佛， 白 言：“ 世 尊！ 以 此 善 根 普 施 一 切
zhūzhòngshēngděng lìng zhū zài jiā pú sà mó hē sà chéng jiù rú fó suǒ
诸 众 生 等， 令 诸 在 家 菩 萨 摩 诃 萨 成 就 如 佛 所
jiào jiè fǎ zhū chū jiā pú sà yuàn lìng mǎn zú yī qiè zhū fǎ yì lìng
教 戒 法， 诸 出 家 菩 萨 愿 令 满 足 一 切 诸 法， 亦 令
mǎn zú rú fó suǒ jiào shì zūn yún hé zài jiā pú sà zhù zài jiā dì xué
满 足 如 佛 所 教。 世 尊！ 云 何 在 家 菩 萨 住 在 家 地 学
chū jiā jiè
出 家 戒？”

rú shì wèn yǐ fó gào zhǎngzhě zài jiā pú sà jù zú wǔ fǎ
如 是 问 已， 佛 告 长 者：“ 在 家 菩 萨 具 足 五 法，
zhù zài jiā dì xué chū jiā jiè hé děng wéi wǔ zhǎngzhě pú sà
住 在 家 地， 学 出 家 戒。 何 等 为 五？ 长 者， 菩 萨
zhù zài jiā dì zhōng bú lìng yī qiè suǒ yǒu cái wù yǔ yú yī qiè zhì xīn
住 在 家 地 中， 不 悞 一 切 所 有 财 物， 与 于 一 切 智 心
xiāng yīng bú wàng guǒ bào fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà zhù zài
相 应， 不 望 果 报。 复 次， 长 者， 在 家 菩 萨 住 在
jiā dì jù jìng fàn xíng bù xí yù xiǎng kuàng èr hé hé fù cì
家 地， 具 净 梵 行， 不 习 欲 想， 况 二 和 合？ 复 次，
zhǎngzhě zài jiā pú sà zhì yú kōng chù xiū xí sì chán yǐ fāng biàn lì
长 者， 在 家 菩 萨 至 于 空 处 修 习 四 禅， 以 方 便 力，
bú rù zhèng wèi fù cì zhǎngzhě zài jiā pú sà zhù zài jiā dì
不 入 正 位。 复 次， 长 者， 在 家 菩 萨 住 在 家 地，
yīng jí jīng jìn xué yú zhì huì yī qiè zhòng shēng yǐ cí xiāng yīng fù cì
应 极 精 进 学 于 智 慧， 一 切 众 生 以 慈 相 应。 复 次，
zhǎngzhě zài jiā pú sà zhù zài jiā dì shǒu hù yú fǎ yì quàn tā
长 者， 在 家 菩 萨 住 在 家 地， 守 护 于 法， 亦 劝 他
rén zhǎngzhě shì míng zài jiā pú sà zhù zài jiā dì jù zú wǔ fǎ
人。 长 者， 是 名 在 家 菩 萨 住 在 家 地， 具 足 五 法
xué chū jiā jiè
学 出 家 戒。”

ěr shí yù qié zhǎngzhě bó yán shì zūn wǒ zài jiā zhōng
尔 时， 郁 伽 长 者 白 言：“ 世 尊！ 我 在 家 中
rú shì zūn jiào dāng rú shì zhù zēng guǎng fó dào zhū chū jiā jiè wǒ yì
如 世 尊 教， 当 如 是 住 增 广 佛 道， 诸 出 家 戒 我 亦
dāng xué
当 学。”

ěr shí shì zūn jí biànwēixiào zhū fó cháng fǎ ruò wēixiào
尔时，世尊即便微笑。诸佛常法，若微笑
shí zhǒngzhǒng sè guāngqīng huáng chì bái cóngmiàn mén chū
时，种种色光青、黄、赤、白从面门出，
biànzhào wú liàng wú biān shì jiè shàngguò fàn shì bì rì yuèguāng
遍照无量无边世界，上过梵世，蔽日月光，
huánrào shēnsān zā rù rú lái dǐng ěr shí ā nànjiàn fó wēixiào
还绕身三匝入如来顶。尔时，阿难见佛微笑，
cóngzuò ér qǐ zhěng yú yī fú piāntǎn yòujiān yòu xī zhuó dì
从坐而起，整于衣服，偏袒右肩，右膝著地，
ér bó fó yán dà dé shì zūn yǐ hé yuánxiào zhū fó shì zūn fēi
而白佛言：“大德世尊！以何缘笑？诸佛世尊非
wú yuánxiào
无缘笑。”

fó gào ā nán rǔ jīn jiàn shì yù qiézhǎngzhě gòng rú lái bù
佛告阿难：“汝今见是郁伽长者供如来不？
yù xiū xíng fǎ zuò shī zǐ hǒu
欲修行法作师子吼。”

ā nán bó yán yǐ jiàn shì zūn yǐ jiàn shàn shì
阿难白言：“已见。世尊！已见。善逝！”

ā nán shì yù qiézhǎngzhě zhù zài jiā dì shì xián jié zhōng
“阿难，是郁伽长者住在家地，是贤劫中
rú lái yīnggòng zhèngbiàn jué chūxiàn yú shì cháng zài jiā gòngyǎng
如来、应供、正遍觉出现于世，常在家供养
gōngjìng shì zhū rú lái hù chí zhèng fǎ cháng zài jiā zhōngzhù chū jiā
恭敬是诸如来，护持正法，常在家中住出家
jiè guǎngwén rú lái wú shàng pú tí
戒，广闻如来无上菩提。”

ěr shí dà dé ā nán yǔ yù qiézhǎngzhě rǔ jiàn hé lì yào
尔时，大德阿难语郁伽长者：“汝见何利乐
zài jiā zhōng yǒushèng zhì fǒu
在家中？有圣智不？”

dá yán dà dé bù chéng dà bēi bù yīng zì wèi wǒ shì ān lè
答言：“大德！不成大悲不应自谓我是安乐。

dà dé ā nán pú sà mó hē sà rěn yī qiè kǔ bù shězhòngshēng
大德阿难！菩萨摩诃萨忍一切苦不舍众生。”

shuō shì yǔ yǐ fó gào ā nán shì yù qiézhǎngzhě zhù zài jiā
说是语已，佛告阿难：“是郁伽长者住在家

dì shì xián jié zhōngduōhuàzhòngshēng fēi chū jiā pú sà bǎi jié
地，是贤劫中多化众生，非出家菩萨百劫、
bǎiqiān jié hé yǐ gù ā nán bǎiqiānchū jiā pú sà suǒyǒugōng
百千劫。何以故？阿难！百千出家菩萨所有功
dé bù rú shì yù qié zhǎngzhě suǒyǒugōng dé
德，不如是郁伽长者所有功德。”

dà dé ā nán bó fó yán shì zūn cǐ jīng hé míng yún hé
大德阿难白佛言：“世尊！此经何名？云何

shòu chí
受持？”

fó gào ā nán shì jīng míng yù qié zhǎngzhě suǒ wèn yì
佛告阿难：“是经名‘郁伽长者所问’，亦
míng zài jiā chū jiā pú sà jiè yì míng yīn zhòng jǐ shì shī zhǎng
名‘在家出家菩萨戒’，亦名‘殷重给事师长
pǐn ā nán ruò yǒu pú sà dé wén shì jīng shì dà jīng jìn fēi
品’。阿难！若有菩萨得闻是经，是大精进，非

xià jīng jìn zhù yú fàn xíng bǎiqiānwàn bèi suǒ bù néng jí yě shì gù
下精进住于梵行，百千万倍所不能及也。是故，
ā nán yù zì zhù jìn yù quàn tā jìn yù zì zhù yú yī qiè gōng
阿难！欲自住进，欲劝他进，欲自住于一切功

dé yù quàn tā zhù yīng tīng cǐ jīng shòu chí dú sòng guǎng wèi rén
德，欲劝他住，应听此经，受持读诵，广为人

shuō rú shuō xiū xíng ā nán wǒ yǐ shì fǎ fù zhǔ yú nǐ shòu
说，如说修行。阿难！我以是法付嘱于汝，受

chí dú sòng hé yǐ gù ā nán cǐ fǎ jù zú yī qiè gōng dé ā
持读诵。何以故？阿难！此法具足一切功德。阿

nán ruò yǒu pú sà yǔ shì fǎ xiāng yìng zé bù lí yǔ rú lái xiāng yìng
难！若有菩萨与是法相应，则不离与如来相应。

ā nán ruò yǒu pú sà lí yú shì fǎ zé wéi lí fó ruò yǒu pú sà
阿难！若有菩萨离于是法，则为离佛。若有菩萨

lí yú shì fǎ lí shòu chí dú sòng rú shuō xiū xíng shì lí jiàn yú
离于是法，离受持读诵、如说修行，是离见于

yī qiè zhū fó hé yǐ gù ā nán fó chū shì shì jiē yú cǐ
一切诸佛。何以故？阿难！佛出世⁵⁰事，皆于此

jīng ér xiǎn shì zhī ā nán jiǎ lìng sān qiān dà qiān shì jiè mǎn zhōng dà
经而显示之。阿难！假令三千大千世界满中大

⁵⁰ 大正藏：世；龙藏：家；永乐北藏：家

huǒ yīngcóngzhōngguò wèizhèngjué gù wǎngtīng cǐ jīng shòu chí
火，应从中过，为正觉故，往听此经，受持
dú sòng rú shuō xiū xíng ā nán ruò lìng sānqiān dà qiān shì jiè mǎn
读诵，如说修行。阿难！若令三千大千世界满
zhōng qī bǎo gōng jìng fèng shī wèi wén cǐ fǎ shòu chí dú sòng
中七宝，恭敬奉施，为闻此法，受持读诵，
rú shuō xiū xíng ā nán ruò wèi guò qù yī qiè zhū fó qǐ qī bǎo tǎ
如说修行。阿难！若为过去一切诸佛起七宝塔，
yī yī qiè gòng ér gòng yǎng zhī ā nán ruò xiàn zài fó jí shēng wén
以一切供而供养之；阿难！若现在佛及声闻
sēng yǐ zhū lè jù jìn shòu gòng yǎng ā nán wèi lái zhū fó jí zhū
僧，以诸乐具尽寿供养；阿难！未来诸佛及诸
pú sà xī wéi nú pū jí wéi dì zǐ ér gòng yǎng zhī bù wén shì jīng
菩萨，悉为奴仆及为弟子而供养之；不闻是经，
bú shòu bù chí bù dú bù sòng bù zhuǎn bú zhù lí shì děng fǎ
不受不持、不读不诵、不转不住，离是等法，
bù míng gòng yǎng zhū fó rú lái ā nán ruò yǒu pú sà wén yú shì jīng
不名供养诸佛如来。阿难！若有菩萨闻于是经，
shòu chí dú sòng wèi tā guǎng shuō rú shuō xiū xíng ér shì pú sà yǐ
受持读诵，为他广说，如说修行，而是菩萨已
wéi gòng yǎng sān shì fó yǐ hé yǐ gù ā nán rú shuō xiū xíng zé
为供养三世佛已。何以故？阿难！如说修行则
shì rú lái tiáo fú zhī fǎ
是如来调伏之法。”

shuō shì yǔ yǐ dà dé ā nán yù qié zhǎng zhě qián tà pó
说是语已，大德阿难、郁伽长者、乾闥婆、
shì jiān tiān rén ā xiū luó děng wén fó suǒ shuō jiē dà huān xǐ
世间天、人、阿修罗等，闻佛所说，皆大欢喜。

大宝积经卷第八十二

● 结诵仪

bǔ quēzhēnyán 补阙真言

(三遍)

ná mó hē là dá nà duō là yè yē qié là qié là jù zhù jù zhù mó
南无喝啰怛那.哆罗夜耶.佉啰佉啰.俱住俱住.摩
là mó là hǔ là hōng hè hè sū dá ná hōng pō mò ná suō pó
啰摩啰.虎啰.吽.贺贺.苏怛拿.吽.泼抹拿.娑婆
hē
诃.

ná mó fó ná mó fǎ ná mó sēng
南無佛 南無法 南無僧 (合掌三称)

ná mó yí qiè rú lái yīng zhèngděngjué
南無一切如来.应.正等觉 (合掌三称)

ná mó běn shī shì jiā móu ní fó
南無本师释迦牟尼佛 (合掌三称)

huíxiàng jì 回向偈

(一遍)

sòngjīng gōng dé shū shèng xíng wú biān shèng fú jiē huí xiàng
诵经功德殊胜行 无边胜福皆回向

pǔ yuàn chén nì zhū yǒu qíng sù wǎng wú liàng guāng fó chà
普愿沉溺诸有情 速往无量光佛刹

shí fāng sān shì yí qiè fó yí qiè pú sà mó hē sà
十方三世一切佛 一切菩萨摩诃萨

mó hē bō rě bō luó mì
摩诃般若波罗蜜

huíxiàng jì
回向偈

(一遍)

yuàn yǐ cǐ gōng dé zhuāngyán fó jìng tǔ
愿以此功德 庄严佛净土

shàngbào sì chóng ēn xià jì sān tú kǔ
上报四重恩 下济三途苦

ruò yǒu jiàn wén zhě xī fā pú tí xīn
若有见闻者 悉发菩提心

jìn cǐ yī bào shēn tóngshēng jí lè guó
尽此一报身 同生极乐国

sān guī yī
三皈依

(一遍)

zì guī yī fó dāngyuànzhòngshēng tǐ jiě dà dào fā wú
自皈依佛，当愿众生，体解大道，发无

shàng xīn zì guī yī fǎ dāngyuànzhòngshēng shēn rù jīng zàng
上心；自皈依法，当愿众生，深入经藏，

zhì huì rú hǎi zì guī yī sēng dāngyuànzhòngshēng tǒng lǐ dà zhòng
智慧如海；自皈依僧，当愿众生，统理大众，

yī qiè wú ài hé nánshèngzhòng
一切无碍。和南圣众。

此咒置经书中可灭误跨之罪

南无护法韦驮尊天菩萨

